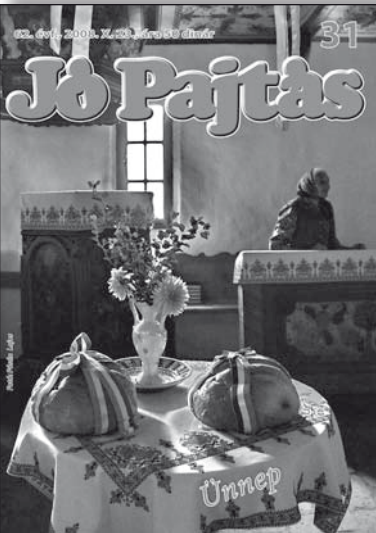

62. évf., 2008. X. 16., ára 50 dinár

30

Jó Pajtás

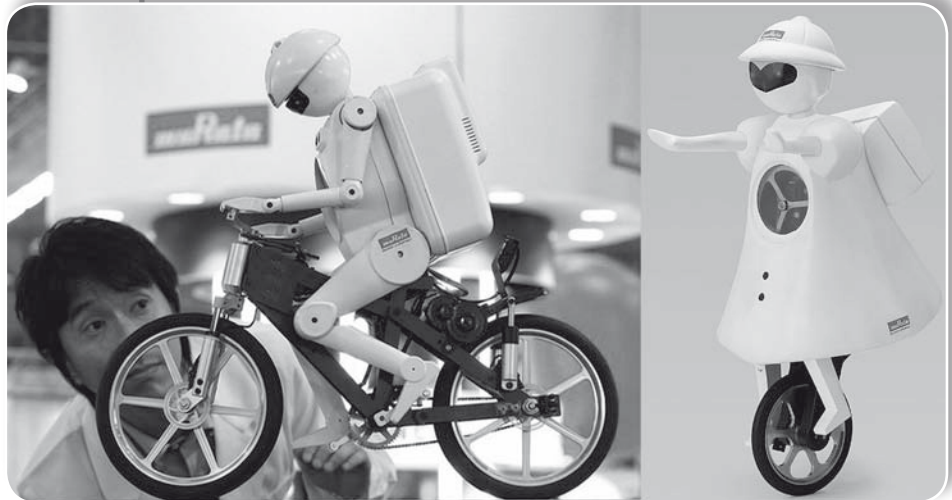

A jövő heti Jó Pajtás címlapja és posztere

A hét fotója

Murata Seisaku-kun a fiú, Murata Seiko-chan a lány neve. Nem szerelmesek egymásba, de róluk beszél mostanában a világ. Japán szakembereknek sikerült odáig eljutniuk a robotika tökéletesítésben, hogy elkészíthették a kérekpározó robotfűt, majd nem sokkal utána a monocikliző (egykerekező) robotlányt. Mire jó ez? Így semmire, ez csak egy bemutató, és a robotokra bármilyen külalakú burkolatot tehettek volna. Az viszont, hogy gépek olyan egyensúlyozó, munkavégző és önszabályzó képességekkel rendelkeznek, amelyek legtöbb ember képességeit meghaladják, bizony igen komoly tudományos-technikai siker!

Óriásgyémántot találtak

No persze nem az országút szélén, hanem Lesotho afrikai ország legnagyobb gyémántbányájának Letseng tárnájában, ahol sok ezer köbméternyi földet mozgatnak meg, aprítanak össze, szítálnak és vizsgálják át óriási gépek és nagyon odafigyelő munkásszemek.

A jókora kő (ami – mint tudjuk, valójában egyáltalán nem kő, hanem a szén egyik megjelenési alakja) a világon mindeddig kibányászott óriásgyémántok listáján a huszadik helyet foglalja el, 478 karátos és rendkívül nagy tisztaságú.

A korábbi – hasonló méretű – kövek értéke 12 millió dollár körül alakult, ám ennek a kőnek a rendkívüli tisztasága, átlátszósága és gömbölyded alakja valószínűsíti, hogy értéke akár több tízmillió dollár is lehet. Éppen alakjának köszönhetően mintegy 150 karátos lehet majd a vágást és csiszolást követően, tehát vetekedhet

a brit koronaékszert díszítő híres-neves Koch-i-Noor briliánssal, amely szintén kerek csiszolású, ám „csupán” 105 karátos. A

bánya szóvivője azt is bejelentette, hogy eddigi vizsgálataik azt igazolják, hogy a gyémánt – melynek nevét és árát ezután fogják majd meghatározni – belseje teljesen kristálytisza és szennyeződésmentes.

Ebben a bányában (mely a De Beers nevű világhírű gyémántcég tulajdona) bányásztak ki korábban a világ legnagyobb gyémántjai közül hármat is: a 603 karátos Lesotho Promise-t, a 493 karátos Letseng Legacy-t és a 601 karátos Lesotho Brown-t.

A bármikor talált legnagyobb kristálytisza gyémánt 3106 karátos volt, ám a belőle „kiszabott” Afrika nagy csillaga (530 karátos) csöpp alakú, ha kerekre akarták volna csiszolni, sokkal kisebb lett volna.

Az ember nemcsak gondolkodó, értelmes lény, hanem céltudatos is. Hisz célok nélkül nem létezhetünk. Célunk sok minden lehet: evészet, ivászat, szerelem, könnyű munka, sok pénz, kellemes élet, sportsiker, egyéni szabadság, utazás idegen tájakra, anyagi jólét, családi öröme, eredményes munka, harmonikus élet, anyagi biztonság, az anyanyelvünk ápolása...

Ki ne ábrándozott volna, milyen lesz az élete sok év múlva?

Talán már óvodás korotok óta tervezitek, mik lesztek, ha nagyok lesztek.

Hogy ez így van, bizonyítják a **péterrévei Samu Mihály iskola** diákjai, akik elmesélik, milyenek képzelik el az életüket, pontosabban egy napjukat tíz év múlva. Név szerint a nyolcadikos **Tóth Kornél**, **Brusznjai Glória**, **Gallusz Csilla**, **Sánta Emese**, **Kode Csilla**, az ötödikes **Mucsi Anasztázia** és a hetedikes **Virág Dávid**.

Kornél 24 éves lesz tíz év múlva. Mivel akkor már elektrotechnikus lesz, édesapja műhelyében dolgozik.

– Minden reggel munkára megyek – képzeli el egy napját tíz év múlva Kornél. – Fűkaszálók motorjait javítjuk. Olyan sok a munka, hogy reggel héttől este hétig dolgozunk. Este találkozom a barátnőmmel, akivel már tervezzük a családalapítást is. Remélem, itt fogok maradni Péterrévén, mert szeretem a Tiszát, a barát, ahol lehet pecázni... Persze, ha a barátnőm is így akarja.

– Én is szeretek itt a faluban – kapcsolódik a beszélgetésbe Glória –, s mivel angoltanár nő leszek, ebben az iskolában dolgozom. A diákok akkor már biztosan szeretik majd a tanárokat, s én is kedves leszek hozzájuk. Szeretném minél több gyerekkel megszerettetni az angol nyelvet. Délelőtt tanítok, délután különórákat tartok. Este a barátommal szórakozni járunk. Tervünk, hogy bejárjuk a világot, s azután gondolunk csak a házasságra.

– Akkor már én is ebben az iskolában tanítok – mondja G. Csilla –, mert tanító néni leszek. Harmadikosokat tanítok, Reggel elmegyek az iskolába, s én is azon leszek, hogy szeressenek a gyerekek ide járni. Kirándulásra viszem őket a Tiszaparra. Megfigyeltetem velük a madarakat, a fecskék gyülekezését a villanydróton... A természetet is megfigyeljük, s fogalmazást írunk az ószről. Megszerettettem velük anyanyelvünket: nemcsak az írást, hanem az olvasást is. Egy halom füzettel érek haza. Anyukám finom ebéddel vár. A délutánom dolgozatjavítással, a másnapi órákra való készüléssel telik el. Nekem is csak barátom van, nem mentem még férjhez. Este összejön a társaság, megvitatjuk a napi eseményeket. Mindannyiunknak van munkahelye. Budapestre tervezünk utazni.

Egy napom tíz év múlva

Kornél, Dávid, Anasztázia, G. Csilla, K. Csilla, Glória és Emese

Szabadon járhatunk, amerre csak akarunk, mert nem kell vízum.

– Tíz év múlva 22 éves leszek – teszi hozzá Anasztázia –, s a szabadkai tanítóképző bentlakásos tanulója. Szombaton itthon vagyok, s a szüleimnek elmesélem, mi újság az egyetemen. Ilyenkor találkozom a barátnőmmel, tele vagyunk élménnyel. Van barátom, ő tanár lesz, s mindketten ebben az iskolában fogunk majd tanítani, ha befejezzük az egyetemet. Este mi is a Rocky nevű pizzériában jövünk össze szórakozni.

Emesének fodrászszalonja lesz tíz év múlva. Divatos színekre festi majd a fiatalok hajját.

– Minden reggel hétkor kelek – mondja –, s mivel a barátommal élek, együtt reggelizünk, kávézunk, majd mindketten dolgozni indulunk. Szeretem a munkám, igyekszem modern frizurát kreálni a fiataloknak. Divat a piros, zöld hajszín, meg persze a satírozott. A fekete hajhoz nagyon jól illik a piros csík. A délelőtti munka után igyekszem haza, s mire a párom hazaér, finom ebéddel várom. Jól jövedelmez a vállalkozás, mivel itt Péterrévén csak még egy ilyen fodrászszalon van, de hozzám sokkal többen jönnek, főleg a fiatalok, mert divatosabb frizurákat készítek. Majd meglátjuk, hogy milyen lesz a kapcsolatunk, végül majd össze is házasodunk.

Péterrévén is sok a kóbor kutya. K. Csilla, mivel tíz év múlva állatorvosként dolgozik majd, erre is talált megoldást.

– Nagyon szeretem az állatokat – dicsekszik Csilla –, ezért állatmenhelyet létesítettem. Mivel a barátom jól keres, ő a támogatóm. Van vagy ötven kutya, meg sok macska. Nem sok a gond velük, mert kutya- és macskakaját kapnak enni. No, nemcsak ez a feladat, hanem, ha elüt az autó egy kutyát, azt meggyógyítom. A vasárnapokat

szeretem a legjobban, mert olyankor eljárnak szórakozni...

Dávid tíz év múlva rocksztar lesz, s nem is akarhol! Amerikában.

– Akkor 23 éves leszek – mondja Dávid –, egy ötagú együttes gitárosaként bejárom a világot. Különben Milánóban élek, de New Yorkba járunk koncertezni. Hajnali három óráig tart a koncert, utána megyünk a szállodába, a lakosztályunkba. Óriási sikerünk van, a közönség csak úgy tombol, mikor mi föllépünk.

Koncz Erzsébet

Kosztolányi Dezső *Akarsz-e játszani*

*A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni,
akarsz-e mindig, mindig játszani,
akarsz-e együtt a sötétbe menni,
gyerekszíved fontosnak látszani,
nagykomolyan az asztalfőre ülni,
borból-vízből mértékkel tölteni,
gyöngyöt dobálni, semminek örülni,
sóhajtván rossz ruhákat ölteni?
Akarsz-e játszani mindent, mi élet,
havas telet és hosszú-hosszú őszt,
lehet-e némán teát inni véled,
rubin teát és sárga páragózt?
Akarsz-e teljes, tiszta szívvel élni,
hallgatni hosszan, néha-néha félni,
hogy a körúton járjál a november,
az utcaseprő, szegény, beteg ember,
ki fűtyürész az ablakunk alatt?
Akarsz-e játszani kígyót, madarat,
hosszú utazást, vonatot, hajót,
karácsonyt, álmod, mindenféle jót?
Akarsz-e játszani boldog szeretőt,
színelni sírást, cifra temetőt?
Akarsz-e élni, élni mindörökkön,
játékban élni, mely valóra vált?
Virágok közt feküdni lenn a földön,
s akarsz, akarsz-e játszani halált?*

Ép testben ép lélek

Hogyan őrizzük meg egészségünket?

Egyre több szó esik az egészséges táplálkozás, a rendszeres testmozgás fontosságáról, s kapásból több olyan dolgot is fel tudnánk sorolni, mi mindent tehetünk egészségünk megőrzése érdekében. Csakhogy hiába a tájékozottság, nem nagyon figyelünk arra, mi is lenne jó nekünk. Legdrágább kincsünként emlegetjük az egészséget, de csak akkor tudatosul bennünk, mit is jelent ez, amikor megbetegszünk és nagyon rosszul érezzük magunkat a bőrünkben. A **szabadkai Jovan Mikić iskola** ötödikes és nyolcadikos tanulóival beszélgettünk a testi és lelki egészség megőrzéséről, a táplálkozásról, higiéniáról, sportról, káros szenvedélyekről. Az ötödikes **Miskolci Krisztina**, **Szekeres Renáta**, **Horváth Blanka** és **Kenyeres Valentina**, valamint a nyolcadikos **Sinkovity Dóra**, **Kiss Evelin** és **Kovács Tamás** mondták el véleményüket a témával kapcsolatban.

Blanka több betegséggel is küzd. Bronchitises és több dologra allergiás, így jobban oda kell figyelnie az egészségére.

– A családban szinte mindenkinek van valamilyen betegsége, ezért anyukám nagyon odafigyel, ki, mit és mennyit eszik. Kevés cukrot használ és olajjal készít mindent. Sok halat és brokkolit eszünk, mert az is nagyon egészséges. Arra is figyelni kell, hogy télen jól felöltözzünk, mert ha megfázunk, semmihez sincs kedvünk és az agyunk sem fog jól. Ajánlották, hogy sportoljak, mert ezzel is óvhatom magamat. Jó ideje járok balettre, nagyon jólesik a mozgás, és az is tetszik, hogy ezzel egyfajta művészetet tanulok – tudjuk meg Blankától.

Krisztina nemrég volt megfázva, és bár azt mondja, többet kellene orvoshoz járni, ő is csak akkor megy el, ha már baj van. Szerinte a felnőttek azért nem járnak orvoshoz, mert félnek, hogy valami komolyabb betegséget fedeznek fel náluk.

– A fogorvoshoz sem csak akkor kell menni, mikor fáj a fogunk, hanem ellenőrzés miatt is jó lenne, de senki sem szeret fogorvoshoz járni. Rendszeres fogmosással megvédjük fogainkat a romlástól. A dohányzás is nagyon káros dolog, árt a

szívnek és a tüdőnek is. Bár a szüleim dohányoznak, nem fogom követni a példájukat – jelenti ki Krisztina.

Renáta szerint az egészség megóvása az egyik legfontosabb dolog. A gyümölcsök, egészséges ételek ebben segítenek. A főtt étel, a leves és a sok folyadék is az egészségünket szolgálja.

– Eddig nem sportoltam semmit, de hamarosan asztaliteniszre fogok járni. Már nagyon várom és remélem jól fogom magam érezni. Abban biztos vagyok, hogy oldja a feszültséget, megnyugtat, és utána sokkal jobban érzi magát az ember.

Valentina igyekszik betartani azokat a dolgokat, amik az egészsége megőrzését szolgálják. Napi három étkezés és sok sport jellemzi a mindennapjait.

– Teniszre és karatéra járok, s többször észrevettem már, hogy megnyugtat. Szerintem a hal, a főzelékek, a levesek, különféle zöldségek és gyümölcsök nagyon egészségesek. Már nem is emlékszem, mikor voltam beteg. Általában felveszem az oltásokat is, hogyha járvány van, ne kapjam, el. A tisztálkodás is nagyon fontos a bacilusok miatt, bár biztosan vannak olyanok, akik ezt elhanyagolják.

Dóra szerint az egészségtelen táplálkozás és a testmozgás hiánya elhízáshoz vezet, a káros szenvedélyek pedig csak tetézik a bajt.

– A dohányzás, az alkohol és a drogok a legveszélyesebbek, de például a számítógépes játékok is kialakíthatnak függőséget. Az elhízás tömeges jelenség, szerintem ezt csak az étkezési szokások megváltoztatása és a sport tudja megakadályozni. Én jobban szeretem a gyümölcsöket és zöldségféléket, de a húsban lévő fehérje is nagyon fontos a szervezetnek. Fontos lenne a rendszeres orvosi ellenőrzés is, de a legtöbben ezt nem tartják be. Pedig jobb lenne meg-

előzni, mint gyógyítani a betegséget. Én is csak akkor megyek orvoshoz, ha beteg vagyok, de valamennyire próbálok vigyázni és elkerülni, hogy megbetegedjek.

Evelin szerint az egészség megőrzésének titka a helyes táplálkozás, naponta legalább háromszori étkezés, és a testmozgás, de a higiénia is épp annyira fontos. A tisztálkodáshoz tartozik a rendszeres fürdés, fogmosás, a körmök tisztán tartása és a ruháink tisztasága is.

– A stressz is kihat az egészségünkre – mondja Evelin. – A sok idegeskedés megbetegíthet, de szerintem a sport nagyon jól oldja a feszültséget. Én röplabdázom, és többször észrevettem már, milyen jól érzem magam egy-egy edzés után. Mindenkinek ajánlom.

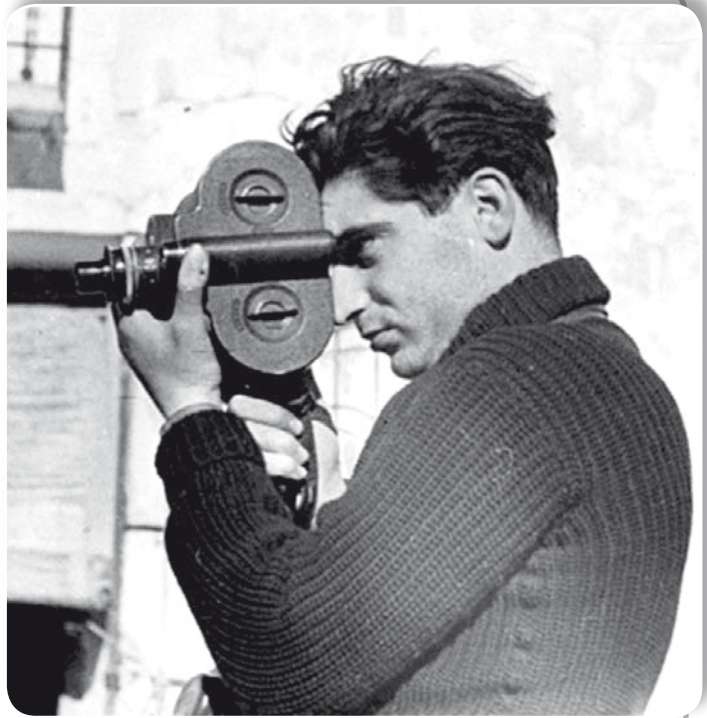
– Szerintem az emberek nem figyelnek oda a táplálkozásra, csak rohannak, a sport pedig teljesen kimarad az életükből. Én igyekszem ezekre a dolgokra odafigyelni. Egyformán fontos zöldségféléket és húst is enni, persze, nem mindegy, mit. Nagyon sok étel tele van káros anyagokkal. Nem mindegy, mit viszünk be a szervezetünkbe, és az édességgel is vigyázni kell. Látom a testvéreimen, hogy mennyire elhanyagolja magát, nekem azonban nagyon fontos a sport, ami a szellemet is erősíti. Öt éve focirozok, és nem szeretném, ha a jövőben kimaradna az életemből a testmozgás – mondja Tamás.

Még a legenyhébb megfázás is megkeverítheti az életünket, ezért érdemes odafigyelni magunkra akkor is, amikor makk-egészségesek vagyunk. Az egészséges ételeket nem végszükség esetén kell bevinnünk az étrendünkbe, hanem mindennapjaink részévé kell tenni, csakúgy, mint a mozgást, ami nemcsak a testet, hanem a szellemet is edzi és a lelkünknek is jólesik!

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

A haditudósító

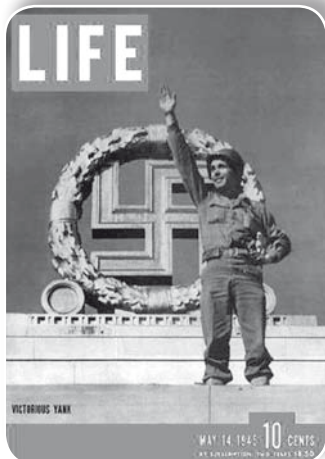
1913 október 22-én született Robert Capa (Friedmann Endre) világhírű magyar riportfotós, haditudósító. A háború fényképésze, a 20. századi sajtófotó egyik legmarkánsabb alakja 1931-ben hagyta el Magyarországot. Kalandvágyán kívül semmije sem volt, nyughatatlansága viszont a világ legzűrösebb helyeire vetette. A spanyol polgárháborúban kezdte haditudósítói pályáját, mindig tűzvonalban volt, és stílust teremtett, mert annyira testközelből ábrázolta a háborút, mint előtte senki más. Jelen volt a kínai és a japán inváziónál, lencséje előtt zajlott a normandiai partraszállás, a II. világháború hadszíntereiről már a Life magazinnak küldte képeit. 1947-ben két kollégájával, Henri Cartier-Bressonnal és David Seymourral megalapította a szabadfoglalkozású fotóriporterek ügynökségét, a Magnum Photos-t. 1954-ben az indokínai háborúban, Vietnamban egy akna oltotta ki az életét. 1955-ben a Life és az American Overseas Press Club megalapította az évente kiosztandó Robert Capa-díjat – „a legjobb olyan fényképekért, amelyeknek felvétele kivételes bátorságot és vállalkozó szellemet igényelt külföldön”.

Robert Capa leghíresebb fotója a spanyol polgárháborúból

Pablo Picasso és Françoise Gilot
1948-ban Franciaországban

Berlin

Izrael születése

Normandiai partraszállás

**Rekordszámú
részvevőre
számítanak
november 15-én
a Jó Pajtás
sakkversenyén**

KOMPUTER

Apatinban máris készülnek

Negyven évvel ezelőtt – pontosabban 1968 decemberében – kezdődött el Csókán és azután egyre népszerűbbé, hagyományossá vált a Jó Pajtás sakkversenye. Kisebb kényszerzűnetektől eltekintve minden évben megrendeztük (1970-ben a diákolimpia, majd 1988-tól 1994-ig gazdasági és egyéb nehézségek miatt elmaradt), úgyhogy most következik a 33., amelynek a házigazdája, ezúttal első ízben Apatin, a **Žarko Zrenjanin Általános Iskola** lesz. Habár csak egy hónap múlva, november 15-én kerül sor a sakkreménységek közkedvelt találkozására, a szervezők lelkes csapata, az élen **Nada Zdravković** igazgatónóval meg a sakk-klub aktivistáival (**Branislav Risztevszki elnök, Ilija Ožegović** az előző elnök, **Zoran Stanković, Aleksandar Zipančić** stb.) hetekkel ezelőtt munkához látott, hogy minden tekintetben jól sikerüljön, emlékezetes maradjon ez a rendezvény.

Már az első megbeszélésünkön megállapítottuk, hogy kitűnő versenyzési és ellátási feltételeket tudnak nyújtani, s nem riadnak vissza attól sem – sőt arra számítanak –, hogy rekordszámú, azaz több mint 224 kisdiák vetélkedik majd Apatinban.

Ehhez azonban a résztvevők megértését, hozzájárulását kéri azzal, hogy idejében, **legkésőbb november 6-áig jelentsék a 064/277-43-64-es telefonon** a szerkesztőségnek, hogy hány tanulóval (fiúval és lánnyal) jelennek meg a versenyen. Ezt aztán a hivatalos, írásos benevezéssel (név, osztály, kategória) erősítsék meg, és küldjék el elektromos úton (**szerk@jopajtas.info**) vagy postán a **Jó Pajtás szerkesztőségébe – 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** – úgy, hogy az **legkésőbb november 10-éig megérkezzen.**

Az utóbbi találkozókhöz hasonlóan most is egyéni versenyt rendezünk hétfordulós svájci rendszerben, külön a fiúk és külön a lányok számára, és a győztesek (az alsósok is) serleget, a legjobban helyezettek oklevelét és alkalmi ajándékokat kapnak. A résztvevők csak az útiköltséget fedezik, a reggeliről és az ebédéről a szervezők gondoskodnak. A versenyzők sakkfelszerelést és sakkórát visznek magukkal, s mindannyian órára játszanak. Játszámánként 20-20 percet kapnak, s ha előbb nem, akkor zászlóesséssel ér véget a küzdelem. Mivel legfeljebb egy óra kell egy fordulóra, az ebédszünettel együtt várhatólag 17.30 óra tájban fejeződik be a vetélkedő, és azután következik az ünnepélyes eredményhirdetés.

Ilija Ožegović már Gunarasban bejelentette, hogy Apatin lesz 2008-ban a szervező

A szervezők november 15-én (szombaton) reggel 8.15 és 9 óra között várják a résztvevők érkezését az iskolába (Srpskih vladara 25., a központban), fél 10-ig tart a reggeli, utána a csapatvezetők megbeszélése, majd a sorsolás következik, és 10 órakor kezdődik a verseny. Reméljük, hogy az előkészületek, a válogatóversenyek már folyamatban vannak az iskolákban, november elejére kialakul a névsor, és az arra legérdemesebbek jutnak el Apatinba a fiatal sakkreménységek fesztiváljára. Tavaly Gunarason a csúrogiak, a zenitaiak és a tornyosiak értek el legnagyobb sikert, főleg hozzájuk kerültek a serlegek.

Kik lesznek az idei győztesek?

Piszár József

Ágó Katalin csapatvezető (egykori résztvevője versenyünknek) Ágoston Áronnal, a tavalyi torna győztesével

A sikeres tornyosi csapat, a Kecskeméti testvérpár az alsósok legjobbjainak járó serlegekkel, közöttük Lőrincz Renáta, a felsősök 2-3. helyezettje

Boško Tucakov, a Đura Jakšić iskola tanítómestere a 2007-es év legjobbjával. Eddigi versenyeinken a csúrogiak szereztek legtöbb bajnoki címet

Szabad-e szégyent hozni az István névre?

Könyves Kálmán nagyobbik fiát, aki korán elhalt, Lászlónak hívták. A kisebbik tizenöt éves korában lépett II. István néven apja örökébe.

Volt aztán még III., IV., V. Istvánja, II., III., IV. Lászlója is az Árpád-kori magyar történelemnek. Szent István és Szent László áldott emlékét utódaik – bár méltatlanul – még a nevükben is őrizték. E sok István és László között, sajnos, messze nem akadt a két szent királyhoz fogható. Dicsőséget keveset szereztek maguknak és nevüknek, szégyent jóval többet. Már mindjárt II. István is.

II. Istvánról is feljegyezték, igaz: „Serdületlen volt még, életét azonban már maga irányította.” De hogy ezt érett ésszel tette volna? Azzal kezdte, hogy határ menti bé-

kés találkozára hívta Ulászló cseh fejedelmet. De már ebből is háború lett. Ahogy utóbb is mindig mindent megkavart maga körül. Kálmán nagy mestere volt az egyezkedésnek. István viszont annak, hogyan lehet felborítani a meglévő békességet. Előbb a csehekkel, aztán az osztrákokkal, aztán az oroszokkal, lengyelekkel, végül Bizánccal. Nem szólva Velencéről, mert azzal már az apja is rosszban volt Dalmácia miatt.

A krónikás szavai szerint: „azt hitte, hogy bölcsessége felér Salamonéval, ereje Sámsonéval, vitézsége Dávidéval – de nem lehetett őt hozzájuk mérni”.

Mulatni nagyon szeretett a fiatal király. El is itta hamar az egészségét. Gyermeke viszont nem született. Azt sem tudta, kire

II. István megkoronázása

hagyja a trónját. A bencés barátok Álmos fiát, Bélát Pécsváradon rejtegették. Őt és apját Kálmán megvakíttatta. II. István magához hívatta Bélát és utódává fogadta. Így került a trónra Vak Béla. Alig volt hosszabb életű, mint II. István.

Miért bámulta Ottó püspök az isteni türelmet?

Koronája a legidősebb fiára, Gézára maradt. Ő is csak tizenegy éves volt még: a vak királyt tehát gyermekkirály követte. Ettől sem bomlott meg azonban az ország rendje.

A környező szláv népek fiaira és uraira a magyarok nem úgy néztek, mint a németekre vagy a bizánci görögökre. Velük szorosabb sorsközösség fűzte őket össze. Ezekben a Duna és Visztula táji országokban különben is nagyon hasonló volt az élet. Bizánc kőből épült fényes városai még mindig őrizték a római örökséget. Nyugat-Európa sűrűn lakott vidékei is kezdtek már városokkal benépesülni. Magyarországon és a szomszédos szláv országokban alig voltak még városok. Itt egyelőre inkább a faluk sokaságának paraszti népe hódított, tört fel mind több földet ökreivel és vasalt ekéivel.

A nyugatról idevetődők mégis sóvárogva nézték a szép magyar tájakat. Őket már erősen szorongatta a földszüke.

1147-ben ismét keresztes hadak vonultak át Magyarországon, útban a Szentföld felé. III. Konrád német királyt a többi között Ottó freisingeni püspök is elkísérte. Az ország nagyon tetszett neki, az akkori magyarok jóval kevésbé. Utóbb meg is írta róluk, hogy „marcona arcúak, beesett szeműek, alacsony termetűek, barbárok és vadak mind erkölcsükben, mind pedig nyelvükben. Kárhóztatni kell a sorsot, vagy inkább bámolni az isteni türelmet, hogy ezeknek a nem is embereknek, hanem emberi szörnyeknek ilyen gyönyörű földet adott.”

A magyar faluk már kevésbé tetszettek neki. Szegényesnek találta nádból, fából, olykor kőből épült házaikat. Észrevette viszont azt is, hogy a falusiak közül tavasztól őszig sokan még sátrakban laknak. Valóban, a pusztai népek kerek jurtasátra akkor még nem

II. Géza (jobbról) barátságosan fogadta a keresztes sereg élén álló VII. Lajos francia királyt

tűnt el Magyarországról, hiszen jó időben sokkal tágasabb, kényelmesebb lakóhely volt, mint az akkori szerény házacskák legtöbbször.

Nem győzött ámolni szegény jó Freisingeni Ottó. Nyugaton nagyon lehanyaglott akkoriban a császári-királyi hatalom. Annál több volt a helyi kiskirály. Itt viszont azt tapasztalta, hogy az ország törvényes királyának az elfogatóparancsával egy alacsony rangú udvari törvényszolga elfoghat akár egy várispánt is. Az túri, hogy vasra verjék, kínvallatásra hurcolják, még ha ott vannak is körülötte a vitézei. Ha pedig hadat hirdet a király, akkor mindnyájan szó nélkül összegyűlnek, és csak igen súlyos ok miatt mer otthon maradni valaki.

Hamarosan egy másik keresztes sereg is végigvonult az országon. Ezt maga a francia király, VII. Lajos vezette.

Varga Domokos: A magyaroktól Mohácsig című könyv nyomán

Harcias prérilakók

Észak-Amerika füves síkságait valaha szinte ellepték a mókusokhoz hasonló állatkák, a prérikutyák. Ma már ritka állatnak számítanak, ezért a veszélyeztetett fajok közé sorolják őket. Kiterjedt kolóniákban élnek, az év legnagyobb részében növényeket esznek.

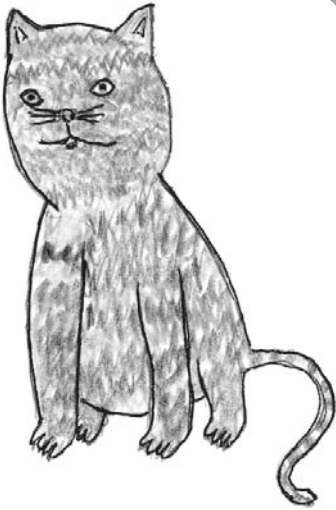
Ártatlan ábrázatuk ellenére néha vérengző fenevadakká válnak, bár ekkor is csak saját falkatársaikra jelentenek veszélyt. Mindenesetre a hímek nem nevezhetők példás családapaáknak, hiszen előfordul, hogy saját gyermekeiket eszik meg. Az egyébként nyugodt és békés állatok furcsa viselkedése a párzási időszakban kezdődik. Olykor 6-7 hím is harcol egyetlen nőtényért. Összecsapásuk sajátságos, és igen látványos. Először ellenségesen méregetik egymást, majd hirtelen helyzetváltoztatásokkal és dühkitörésekkel folytatják a műsort. Egymással szemben magasra ugranak, és a levegőben összeütköznek. Ha még ebből sem értett az ellenfél, akkor a feldühödött hím üldözőbe veszi a másikat, amíg az végleg odébbáll.

A kitaró harc jutalma maga a nőtény, amelyet, ha megkaparintottak, nem egykönnyen engednek el. A vemhesség 28-29 napig tart, és ezután kezdődik az újszülöttek kálváriája. Pontosan nem lehet tudni, miért fanyalodik a hím a kannibalizmusra, talán egyszerű fehérjepótlás céljából. Megfigyelték,

hogy az anya sem mutat túl sok érzelmet, amikor látja, hogy kicsinyeit felfalja egy falkatársa. Ennek ellenére, ha békében hagyják élni őket, évről évre nő a kolóniák száma, bár rengeteg ellenségük akad.

A prériefarkas és más ragadozók elől föld alatti járataikba bújnak, amelyek akár 60 hektárnyi területet is behálózhatnak. A közelgő veszélyt apró vakkantásokkal jelzik egymásnak, amely hallatán azonnal eltűnnek üregeikben.

Guszti

A kedvencem egy macska. Gusztinak hívják. Volt egy testvére is, Juszti volt a neve. Ő elkóborolt. Guszti rozsdavörös, csíkos bundájú kandúr. A verebek réme, nagy vadász.

Maksó Simon, Ada

Lusti

Már régóta vágytam egy kutyára. Az idén májusban kaptam egy aranyretrivert, Lustinak neveztem el. A kedvenc étele a joghurt és a kenyér, de a gyümölcsöt is nagyon szereti. A porolóval szeret legjobban játszani. Imádom, mert nagyon puha, jókedvű, és órákig tudunk együtt játszani. Mindig örömet szerez nekem.

Janó Blanka, Szabadka

Lehet-e mocskos vízben is tisztálkodni?

Gyermekeknek nem ajánlatos, de az állatvilágban erre is van példa. A vaddisznó szívesen hampereg, „dagonyázik” az iszapos pocsolyában. Forgolódásukkal valóságos fürdőkádakat alakítanak ki, amelyekben órák hosszat élvezettel heverésznek. A kiadós fürdő után a „törülközés” következik. Erre a célra a közeli fák törzsét használják.

Benépesülő égi országutak

Sok diák számára a szeptember az év legkomorabb hónapja szokott lenni. Ha azonban az időjárást nézzük, nekik is el kell ismerniük: az iskolakezdés hónapja majd mindig a barátságos arcát mutatja, az idei év inkább kivétel, mint szabály. Általában sok a napsütés, ritkák a záporok, általában mérsékelt a légmozgás, és kellemesen enyhék az éjszakai órák. A „vénesszonyok nyara”, az „indián nyár” átcsúszik októberre is, de a hó vége felé már többnyire változik az időjárás. Hajnalban köd telepszik a határra, felhők borítják az eget, és néha napokig szitál a csendes, igazi őszi eső. Sajnos, éveken át éppen a hétvégék voltak esősek. Azokon a napokon kaptunk többet az égi áldásból, amikor felkerekedhetek volna a diákok, hogy az iskolapadokban eltöltött napok utána szabad mozgást, a pazar lombszíneződéssel ősze hajló természet szépségeit élvezhessék. Reméljük, az idei időjárás kegyes(ebb) lesz hozzánk, a fiatalok

Sárszalonka

legelőn gyülekező fehérgólyák szeptember első felére már valamennyien elhagyják az országot, vízum se kell nekik. Fekete rokonaik tovább maradnak, egy-egy példányukkal még október elején is találkozhatunk.

Időszakunk elején a kirándulásokhoz többnyire elég a nyáron megszokott öltözék, legfeljebb a kora reggeli órákban vagy este lehet szükség vékony pulóverre. Október végén, de különösen novemberben viszont már ne felejtjük otthon az esőkabátot! Ha pedig már reggel esőre ébredünk, a bakancsra vagy a gumicsizmára is szükség lesz. De akár langyos napsütésben, akár szemerkélő esőben járunk is odakint, az őszi napokon mindig sok látni-és megfigyelni való akad.

Leeresztett halastavak, elöntött vagy mocsaras területek közelében gyakran hosszú csőrű madár kel fel előttünk és repül tova sebesen reszelős „sreek” kiáltással. A sárszalonka az őszi vonulás idején gyakori nálunk, de a zombékok között vagy az iszapon táplálkozó madarat nem mindig könnyű észrevenni. Barnás tollazata beleolvad a környezetébe, ember közeledtére mozdulatlanra dermed, és többnyire csak az utolsó pillanatban repül fel. Egy-egy alkalmasabb helyen gyakran többen is vannak együtt, ilyenkor egymás után vágódnak fel.

A sárszalonka a hazai mocsárrétek viszonylag ritka fészkelője, de nyár végén és ősszel nagy számban vonul át. Megfigyelésére, megismerésére ez az időszak a legalkalmasabb. Érdemes becserkészni és meglesni táplálkozás közben. Hosszú csőrét mélyen az iszapba nyomva keresgél férgek, lárvák és csigák után. Csőrének hegye külön mozgatható, ezért ha talál valamit, felveheti anélkül, hogy csőrét ki kellene húznia.

A küszvágó csér szeptemberben indul Afrika felé, és ilyenkor gyakran látható a mocsarak vagy a nagyobb halastavak felett. A villás farkú madár viszonylag alacsonyan, egyenes

szárnycsapásokkal repül, és ha kishalat pillant meg, szárnyait összekapva függőlegesen vág a vízbe. Zsákmánya többnyire a felszínen rajokban úszó szélhajtó kuszók közül kerül ki. Ez a 15–20 centiméterre megnövő kis hal nemcsak a küszvágó csér, hanem a ragadozó halaknak is egyik fő zsákmányállata. A rajok a felszínen úszkálnak, fodrozzák a vizet, innét a magyar elnevezése.

Tavak, mocsarak közelében ilyenkor még találkozhatunk a frissen kelt kockás siklókkal. A nőtények július és augusztus fordulóján rakták le akár több mint húsz tojásukat, amelyekből a nap melegének hatására nagyon hamar, augusztus végén bújtak elő a kiskigyók. Nyomban önállóak, a vízben apró halakra, nemrég átalakult fiatal békákra vadásznak. A kockás sikló egyébként sokkal inkább kötődik a vízhez, mint a rokon vízisikló, amelyet nem-

Kockás sikló

Buzás Endre felvétele

egyszer a víztől nagy távolságra is megfigyelhetünk.

A partok közelében, a növényzet között tanyázik egy mindössze nyolc centiméter hosszú fenékhál, a védett tarka géb. Igazi hazája a Fekete-tenger, de él a kevert, brakkvízben is. A fenéken rövid szökkenésekkel mozog, miközben apró rákokra, szúnyoglárvákra és férgekre vadászik. Ha véletlenül a hálóba kerül, nem szabad hazavinni, hanem nyomban vissza kell engedni a vízbe.

Persze, a természetbúvár hálójába sok minden egyéb is kerülhet. Árkokban, kubikgödörökben a sűrű növényzet között les zsákmányára a vízikorpió, de foghatunk hanyattúszó poloskát, vízmérő poloskát, szitakötőlárvát vagy a sárgaszegélyes csikbogar lárváját. Ez utóbbi kifejlett alakjához hasonlóan ragadozó, zsákmányát harapófogóra emlékeztető szájszervével ragadja meg. Bénító folyadékot fecskendez bele, amely elfolyósítja az áldozat testét. Az így előkészített táplálékot azután felszívja.

Sch-E

Kakukk

pedig kedvükre kirándulhatnak, túrázhatnak a hegyekben vagy a vizek közelében.

Nem szabad kihagyni ezt az időszakot, hiszen rengeteg látni- és megfigyelni valót kínál. Javában zajlik az évmillió nagy színjáték, az őszi madárvonulás, éjszakánként szerelmes szarvasbikák bögnék az erdőben, és mindenütt sok virágot, rovat figyelhetünk, csodálhatunk meg.

Jó néhány madarunktól szeptemberben már búcsúznunk kell. Rég elnémult a vidám kakukkszó, de a madarak még itt vannak. Az öregebb példányok szeptember első, a fiatalok a hó második felében indulnak Afrika felé. Ösztönösen tudják, merre kell repülniük, mert a telelőhelyek képe már génjeikben rögzült. Nevelőszüleitől nem tudnának tanulni, hiszen nemegyszer olyan madár, például ökörszem fészkeiben látják meg a napvilágot, amelyik nem vonul, télire is nálunk marad.

Augusztus végén, szeptember elején repül Afrika felé, a földrész középső tájainak szavannáira egyetlen vonuló bagolyfajunk, a kis füleskuvik. Halk, de azért mégis messzire elhallatszó „tyűű” kiáltására a következő év májusáig várunk kell. Az augusztusban a tágas alföldi

RÜGYFAKADÁS

A világűrben

Gyermekkorom óta tervezem, hogy egyszer elmegyek a világűrbe. Szerencsére volt rá alkalom.

Egy fogalmazási pályázaton én nyertem az első helyet. A jutalom diploma, a világűr atlasza és egy jegy a Galax hatszázba. A Galax hatszáz egy űrhajó volt, amelyet kizárólag ilyen alkalmakra terveztek. Két hetem volt az utazásig. Addig ki kellett, hogy vizsgáljanak, alkalmas vagyok-e erre az útra.

Először beleültettek egy furcsa székbe, és tíz percig forgattak. Mikor letelt a tíz perc belenéztek a szemembe egy picit lámpával és megvizsgáltak. Később a fogaimat nézték meg, hogy egészségesek-e. Nem tudtam, hogy ez mire jó, de nem volt miért félnem. Rendszeresen járok fogorvoshoz, hogy megnézzék van-e romlott fogam.

Végül is minden vizsgán egészségesnek nyilvánítottak. Aznap, mikor kilóttak, nagyon izgultam. Az volt a rémálmom, hogy egy meteor nekünk ütközik és felrobbanunk. Végül meggyőztek, hogy nincs mitől félnem.

Őt óra körül felhúztam az űrruhámat, beültem az űrhajóba és vagy egy tíz szíjjal lekötöttek a biztonság kedvéért.

Egyszer csak egy hang a rádión keresztül elkezdett visszaszámolni. Ekkor kezdtem csak igazán félni, de mire mondtam volna valamit, már másodpercenkénti nyolc kilométeres sebességgel száguldottunk felfelé a világűrbe. Egy óra múlva szabad volt kimásznom a székéből. Erre a percre vártam a legjobban. Szerettem volna röpködni, mint a madár. Szerintem a gravitáció rendkívül érdekes jelenség. Tehát, amint kijöttem a székéből, felemelkedtem az űrhajó tetejéig, és „odaúsztam” az ablakhoz. A Föld akkorának tűnt, mint egy kosárlabda. Nagyon szép volt, ahogy a színek összeolvadtak rajta. Olyan messzire nem mentünk, hogy lássam a többi bolygót, viszont a Mars akkora volt, mint egy libatölcsér.

Nagyon tetszett a kilátás. Akár életem végéig is ott tudtam volna maradni, ha a családom is ott lett volna. Kisebb meteorok cikáztak el mellettünk. Nagyon szépek voltak a csillagok közelről. Készítettem pár képet, és aztán mentünk is vissza a Földre. Reggel tíz óra körül értünk haza. Anyuék már vártak engem és a mesémet. Mindent pontosan elmeséltem. A képek nagyon jól sikerültek. Nincsenek elmosódva. Egy világűrös albumba raktam őket. Most már ez is a legfeltehetőbb kincseim közé tartozik.

Sajnálom, hogy ilyen gyorsan véget ért ez a nézelődés. Remélem, ezzel a fogalmazással is eljutok az űrbe. De most a Marsra is el szeretnék jutni.

Csarnicsek Ervin, 5. osztály
Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Az én szobám

Ezt a szobát öt éves korom óta osztom az ikertestvéremmel. Tiszta, fiús szoba, és mindig rend van benne. Itt sokat játszunk, tanulunk, tornázunk és nézzük a televíziót.

A házban az emeleten helyezkedik el, az ebédlő fölött. Falai kékre vannak festve.

A bútorok egyformán barnák. Két ágy, három asztal, öt szekrény és egy fotel a bútorzata. Az ágyak és a fotel még anyukámé volt kislány korában. Az ajtót képek, rajzok díszítik.

A szobámban könyvtár is van. Sok könyv közül válogathatunk: meséskönyvek, regények, házi olvasmányok... Fent a falon egy légkondicionáló van. Ezt nyáron kapcsoljuk be, mikor nagy a meleg.

A világosságot két ablak és egy lámpa adja. Az ablakból látom a templom tornyát és a tűzoltóotthont is.

Mikor iskolába megyünk, üres és elhagyatott a szoba, de mikor hazaérünk, mintha kezdene feléledni.

Szeretem a szobámat, mert szép és jó benne lakni.

Csarnicsek Ervin, 5. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Bemutatom a macskámat

Két évvel ezelőtt apukámtól egy hosszú szőrű szíami macskát kaptam. Kandúrnek neveztem el. Ő egy hím cica.

Az arca koromfekete, ez a szín gyönyörűen kiemeli tengerkék szeméit. Mancsai szintén sötétek. Szürke és fehér árnyalatú szőr borítja duci testét. Nagyon kedves és játékos, néha viszont rettentően lusta, nem csoda, hogy sokban hasonlítunk egymásra. Szinte ő a legjobb barátom, mivel mindig meghallgat, nem szól bele a dolgaimba, és persze ki sem beszél engem a hátam mögött. Biztos vagyok benne, hogy nélküle unalmas lenne az életem.

Nagyon szeretem, és örülök, hogy ő az én kis Kandúrom.

Mihálovity Szintia, 6. osztály
Október 10. iskola, Szabadka

Tanárkodtam

Mi lesz a következő óránk? Ah, fizika! Elfelejtettem megtanulni.

– Jól van, na, nyugodj le, itt a küsszűnet, van időd megtanulni. A legfontosabb a képlet: $v = s/t$ – ismétlem, de sehogy sem megy a fejembe.

– Jaj, ne! A fizikatanár! Hogy milyen gyorsan múlik az idő! Hogy is szól a képlet? $s = t/v$, nem, aha, tudom: $v = s/t$. Tudom valahogy az anyagot, de nem fog felszólítani. Vagy mégis? Nem, nem fog...

– Dianna! Mivel múlt órán nem sikerült befejezned a felelést, kérek, tedd meg most – így a fizikatanár. – Hogy szól a sebesség képlete?

– Hát ööö...

Na várj csak fizikatanár, most én vagyok a tanár, és te felelni fogsz! Hogy szól az a képlet? Aha, szóval nem tudod! Egyes a naplóba. Te meg ott, történetár, mit beszélgetsz? Tán felelni akarsz? Tessék? Egyszerű a kérdés! Hogy szól a sebesség képlete? Szóval, te sem tudod! Egyes! S az én óráim végén így, most az egész osztály beegyezett. Erről szólni fogok az osztályfőnököknek, Fa Mónikának. Majd meglátjátok! Viszontlá...

– Dianna! A képlet! A sebesség képlete! – ijesztett meg a fizikatanár.

– Hát öööööööö...

– Tehát nem tudod! Egyes a naplóba!

– Ne, ne, várjon! A sebesség képlete, ööö...

– Na, mi az tanárnő? Tán még ön sem tudja a sebesség képletét?! – gúnyolódik képzeletemben a fizikatanár. – Akkor mi honnan tudjuk?

– Dehogynem, tudom! – vitatkozom vele – a sebesség képlete...

– Tehát, mivel nem jutott eszedbe, most ceruzával egyest kapsz a füzetembe, és ha következő órán nem javítod ki, a naplóba kerül – mondta a fizikatanár.

Megígérttem, hogy ezentúl mindig tanulok. Következő órán jelentkeztem, és fizikából ötöst kaptam a naplóba.

Lőrinc Dianna, 6. osztály
Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Kedves Lajos bácsi!

Őn az iskolánk névadója. Én tisztetem Önt, mert Zenta város legnemesebb költője volt. Gondolom, hogy amikor az iskolánkat elnevezték, még jobb állapotban volt ez az épület. Most már több mint százéves a sulink, és elég rossz állapotban van. Azóta sok tantermet építettek melléje. De vannak helyek, amelyek nem sokat változtak. Most van informatikaterem is, sok jó számítógéppel.

Az iskolában én elég jó tanuló vagyok.

Versei közül már néhányat olvastam. Tudom, hogy akkoriban nagy volt a szegénység. Gondolom, Önnek is kiskorában nehéz volt az iskola.

A városunk örülhet, hogy egykor egy ilyen tehetség élt itt. Most már zárom soraimat, búcsúzik őszinte barátja: Szép József

Szép József
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Tornaóra.
Szerencse
Dávid
szabadkai
tanuló rajza

A kedvenc könyvem

A kedvenc könyvem valójában nem is könyv, hanem folyóirat-gyűjtemény.

Évekkel ezelőtt kezdtük el gyűjteni, én már nem is emlékszem rá. Az első számmal kaptunk egy irattartót, amibe a következő számokat raktuk, így lett belőle enciklopédia. Ezt lapozgatva választ találhatunk a növények, állatok, a Földünk, a művészet, az emberi test, a világtörténelem, a világotlasz és a technika terén felmerülő kérdéseinkre. Az én kedvenceim ezek közül az emberi testtel és az állatokkal foglalkozó részek.

Az emberi testről szóló dokumentumok nekem azért tetszenek, mert elárulnak szinte mindent az emberi szervezetről és működéséről. Elemzik a látást, hallást, ízlelést és szaglást stb. Ez azért érdekes, mert az iskolában még nem tanultuk. Az állatokról szóló részben megtudtam, hogyan éltek a dinoszauruszok, hogyan élnek a tengeri élőlények, a szavannák királyai és az ízeltlábúak. Sok érdekességet olvastam róluk. Ajánlanám másoknak is ezeket az ismertetőket, melyeknek az összesített neve A tudás fája.

Van ám még mit elolvasnom ebből a tudományos gyűjteményből!

Pátrik Arnold, 5. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Az utolsó esély (Elképzelt történet)

Sétálgatok a vásárbán, és nézegetem az állatokat. Imádom ezt a helyet. Itt vannak a pompás lovak, a tehenek barátságosak, meg is lehet őket simogatni, s még hátra is néznek az emberre, mintha azt kérdeznék: Mi újság? A kismalacok rohangálnak és visítoznak, mint egy csapat óvodás.

Azt hiszem, lehajoltam megsimogatni egy kisbárnyt. Mikor felemeltem a fejem, egy lóval néztem farkasszemem. Felálltam, hogy jobban szemügyre vegyem az állatot. Borzalmas állapotban volt. Szőre kopott, fénytelen, bordáit meg lehetett számlálni, fogai siralmas állapotban. A ló kötőfékét szorongató kis köpcös ember kérdésekre, hogy mennyibe kerül a kanca, így felelt:

– Nem adom drágán Szelént. Már rég le kellett volna adnom a vágóhídon, de ha ma délig nem sikerül eladnom, akkor oda fog kerülni.

E mondat hallatán elköszöntem, és őriult tempóban rohantam, hogy az ott-honiakkal megbeszéljem a ló megvételét. Fél tizenkettőkor, mikor visszaértem, hogy megvegyem Szelént, ő és a gazdája már nem voltak ott. Egy közömbös hang hallatszott: „Elkéstél!”

Ekkor fogtam fel igazán, mi is történt. Láttam lelki szemeim előtt, ahogy lecsapnak a lóra, és a szerencsétlen pára utolsó leheletét kilehelve elterül. S rájöttem, hogy Szelén utolsó esélye nincs többé. Ez az esély azonban minden állatnak járna. A kicsiknek, a gyengéknek, az elhagyatottaknak és az elfeledetteknek...

Nagy Mária, 8. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Kancsó.
Nagy
Krisztián
topolyai
tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Jót cselekedtünk

Ősszel a fák lehullajtják a leveleiket, és mi ilyenkor rengeteget játszunk a levélkupacokban.

Egyszer játék közben arra lettünk figyelmesek, hogy egy süni tuskéire rászűrődött egy vadgesztenye. Próbáltuk leszedni róla, hogy megszabadítsuk a tehertől. Eszünkbe ötlött, hogy egy bot segítségével sikerülhet. Míg próbálkoztunk, ő tuskés labdává változott. Így könnyen leöltük a hátáról a kicsi gesztenyét, amit én gyorsan a zsebembe dugtam, talán majd készíték belőle gesztenyebútor. Ezután sietve a gesztenyefa mögé bújtunk, és onnan lestük, mi fog történni. Mikor biztonságban érezte magát a süni, boldogan tovább ballagott. Mi is elégedettek voltunk, mert jót cselekedtünk.

Lality Bettina, 5. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Göris élményem

Erre a történetre nagyon jó visszagondolni.

Csütörtökön bementem a városba gördeszkázni az iskola mögé. Ott nagyon sima a pálya. Egy-két órán keresztül deszkáztam, amikor begurult a pályára négy gördeszkás. Számomra ismeretlenek. Egy darabig néztem őket, aztán odamentem. Megismerkedtünk, jól összebarátkoztunk. Ők nagyon jól tudnak gördeszkázni. Egyik egy új trükköt mutatott nekem, és én azt gyorsan meg is tanultam. Ez a csel nagyon tetszett nekem. Kicsivel később már ugráltuk át a téglákat, és még néha egymás gördeszkáját is átugráltuk. Megbeszéltük, hogy minden nap eljövünk deszkázni.

Ez volt a legszebb nyári élményem. Nemcsak a deszkázás miatt volt szuper, hanem mert nagyon jó új barátokat szereztem.

Dósa Viktor, 5. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Beköszöntött az ősz

Egyik reggel, amikor az iskolába mentem, láttam, hogy a villanydróton sok fecske csivitel. Vándorútra készülnek. Körülöttünk sárgásbarna színű az avar. Egyszer csak elkezdett csöpörögni az eső. Hideg szél fújdogált. Egy kis idő múlva elállt. Ebből ítélve természetes is, hogy elmúlt a nyár.

Beköszöntött az ősz.

Guzsvány Szilvia, 3. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Nevelőszülőknél

Édesanyjamat nem ismertem, és képem sincs róla. Édesapám keveset mesélt róla, csak annyit, hogy Stojkov Amarának hívták. Magas, fekete, hosszú haját mindig copfban hordta. Nagyon kedves és barátságos, szép asszony volt.

Én egyéves voltam, mikor meghalt rákban. Halála után eljöttünk édesapámmal (Basahídról) Nagyikindáról Újfaluba, és ott maradtunk a nagymamánál négy évig. Miért csak addig? Ezt már sokan kérdezték tőlem.

– Azért, mert őt is elveszítettem ötéves koromban. Azután már apukámmal és nagybátyáimmal éltem együtt, addig, míg el nem mentek máshová.

Édesapám és én szegénységben éltünk. Egy nap mintha valami csoda történt volna. Egy bácsi eljött, apunak állást ajánlott. Apu ezt elvállalta. Másnap el is mentünk a tanyára, ami Újfaluba mögött volt. Ott egy néni és ez a bácsi várt bennünket. Őket Fejős Magdolnának és Fejős Györgynek hívták. Amikor odaértünk, nagyon kedvesek voltak. Akkor én már úgy éreztem, hogy jó emberek közé kerültem.

– Hogyan lettek ők a nevelőszüleim?

Ez úgy történt, hogy apukám elment vissza a faluba akkor, mikor én az iskolában voltam, mert ott kezdtem újra az első osztályt.

Egy nap, mikor hazaértem, kijöttek elébem, és megmondták, hogy apukám elment. Én nagy bátran megkérdeztem, hogy ott maradhatok-e náluk.

Ők erre azt felelték:

– Igen, nagy örömmel befogadunk magunkhoz!

Nagyon megörültem. Másnap boldogan mentem az iskolába. Így lettek ők a nevelőszüleim. Ahogy múlt az idő, úgy szerettük meg egymást. Én nagyon szeretem őket. Mindent megadnak, amire csak szükségem van. Úgy nevelnek, mintha a sajátjuk lennék.

Immár hat éve élek velük. Sokan azt hiszik, a nevelőszülők nem szeretik a nevelt gyermekeket, de ez nem igaz. Én tapasztalatból tudom, mert én is nevelőszülőknél vagyok. Nagy boldogságban élünk már hat éve. Remélem, mindig így lesz.

Stojkov Katica, 7. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom

RÜGYFAKADÁS

Őszi séta a halastó partján

Egy őszi délután elhatároztam, hogy kimegyek a halastóhoz. Ott csodálkozva tapasztaltam, hogy ez a szépség a mi titokzatos határunkban van, és szinte soha sem látogatunk ide ki.

A színek furcsa keveréke vett körül. Hűvös szél kergette a leveleket az ágon. A didergő tó cinkosan kacstintott rám, én pedig viszonzásul csak figyeltem őt. Egy magányos csónak állt a parton gazdjára várva, hogy használatba vegye. Hirtelen olyan érzésem támadt, mintha a tó meg akarná mutatni titkait. Az állóvízben csintalan halacskák, ugráló vízipókok, dühös siklók és pletykázó kacsák úszkáltak. Bágyadtan sütött a nap a piruló falevelekre, mintha valami problémája lenne. Abban a pillanatban megakadt a tekintetem, mert egy hófehér hattyút láttam. Olyannak tűnt, mint egy elvarázsolt hercegnő. Kecsesen forgatta a nyakát, szárnyaival pedig táncra hívott. Oly gyönyörű volt, hogy a nap is csak reá sütött. De e kecses mozdulatokat egy kecskebéka zavarta meg, amint a vízbe ugrott. Ez az én gondolataimat is más irányba térítette. Rájöttem, hogy mi készítette a békát csobbanásra. Egy nagy, mérges vizisikló. A sikló látán végigszaladt a hideg a hátamon.

Fáradtan kezdett a nap nyugovóra térni, és így én is jobbnak láttam, ha hazafelé veszem az irányt. De megfogadtam, hogy a barátommal az idén még ki fogunk ide látogatni.

**Varga Szimóna, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Szilágy**

Heki

Egy nap, mikor az iskolából mentem haza, gyönyörű kutyas jött utánam. Nem volt szívem otthagyni, és így hazacsaltam.

A Heki nevet adtam neki, mert szerintem ez a név illett hozzá. Mikor a szemébe nézek, a tenger jut eszembe, olyan kék. Fiatal, jó állású kutya, bohókás, de néha tud komoly is lenni. Figyelmesen ügyel a szavaimra és mozdulataimra. A négy lába és a feje fehér, mint a hó, a füle és a háta fekete, mint a korom. Természetének megfelelően a hideg időjárást előre jelzi. Ekkor hangos vonításba kezd, és magasra ugrik. A nővérem nagyon mérges, mikor meghallja, és dühében elviszi sétálni. Mikor hazaérnek a sétálásból, szegény Heki alig áll a lábán, de pár perc pihenés után már megint futna. Nagyon szereti a hasát. Mikor eljön a vacsora ideje, neki kell legelőször ételt adni. Az udvarban a garázs mellett van az általam készített háza. Igaz, néha nem a házában pihen, hanem a ház tetejére ül. Kihúzva magát büszkélkedik. Nem szereti, ha idegen állat téved a területére. Nem szabad baromfi között tartani. Nagyon irigy, ha a macskákat vagy netán a másik kutyát simogatjuk. Télen, mikor leesik a hó, felpeszdül a vére, hiszen szánhúzó kutya. Mivel fajkutya, ezért kutyatápot adunk neki, valamint a szükséges oltást is megkapja. Minden második nap tiszta szalmát tesz be a házába. Délelőtt a nővérem, délután pedig én adok neki friss vizet. Reggel és este bőségesen megetetem.

Heki sok örömet szerzett, amióta megtaláltam. Szeretném, ha mindig velem maradna.

**Hodik Viktória, 5. osztály
Cseh Károly iskola, Ada**

Kedvenceink

Az én családban mind a négyen nagyon szeretjük az állatokat.

Persze a szeretetnek is vannak fokozatai. Anyu, Miri és én az úgynevezett állatbolondok táborába tartozunk. Apu inkább az észére hallgat. Szerinte attól még szerethetjük a kutyánkat vagy macskánkat, ha nem is engedjük be őket a szobába. Meg hogy egy kutya és három-négy macska bőven elég nekünk. Azt mondja, hogy nem feltétlenül nekünk kell megmentenünk és befogadnunk minden egyes kóbor kiscicát és kutyust. Akármilyen szépen és könyörögve néznek ránk.

Mi hárman nagyon más véleményem vagyunk, de be kell látnunk, hogy apunak néha bizony igaza van. Hát ezért most egy kutyánk van, aki olyan csintalan, hogy felér három másikkal, meg hét macskánk. Heten, mint a gonoszok! Reggel szinte közelharcot vívunk anyuval, míg meg nem kapják a reggelijüket. Egy hatalmas tányérból esznek mindannyian.

Szutyó, a kutya, nagy-nagy önfegyelemmel, de azért általában mindig megvárja, amíg a cicák esznek, és ő csak azután eszik. Irtó aranyosak, amikor jölköten elnyúlnak a fűvön, vagy nyalogatják tejtől fehérlő bajuszukat.

**Martonosi Máté, 8. osztály
Gligorije Popov iskola, Kisorosz**

Kedves Pajtások!

A héten nagyon érdekes írásokat találtam a Rügyfakadás postálódjában, ezért néhányat közülük bemutatok nektek a mai számban. Képzőtehetséggel, ötletességgel, jó fogalmazási készséggel megáldott tanuló minden iskolában van, s örülök, ha ehhez alkotókedv is társul.

A **kikindaiai (Fejős Klára iskola)** tettek is arról, hogy örömmel teljesüljön. **Fa Mónika írásában a valóság és az ábrándozás összefonódása** abból ered, hogy ő pályázatokra küldi a fogalmazásait, s ezért magát képzeletbeli világúri utazásokkal jutalmazza. **Lőrincz Dianna** fizikaórán ingadozik valóság és képzelet között, de nála ezt kínos helyzet (felelés) váltja ki. A kiszolgáltatottság érzése föltámasztja a másikat, a bosszúálló énjét, s ebből következően **érdekes szerkezettel találkozunk fogalmazásában: a cselekmény egy része párhuzamosan, két szálon fut.**

Jó ötlete támadt a **zentai (Thurzó Lajos iskola) Szép Józsefnek**, hogy **az iskola névadójának küldött levélben** mondja el gondolatait az iskola múltjáról és jelenéről.

Két nagyon különös, de megrázó írás is helyet kapott a mai Rügyfakadásban. Az egyikben az **oromi Stojkov Katica** vall hányatot sorsáról és arról, hogyan talált jószágos nevelőszülőkre. A másik már a címével (Az utolsó esély) is sejteti mondanivalóját. Az írója, **Nagy Mária (Zenta, Thurzó Lajos iskola)** dicséretet érdemel.

Az e heti írásokat a következőknek köszönöm:

Kisorosz: Martonosi Máté (2 írás);

Nagykikinda, Fejős Klára iskola: Fa Mónika, Lőrincz Dianna és Márki Roland;

Öbecse, Samu Mihály iskola: Bálint Andrea, Csúzdi Noémi, Pá-vity Edina;

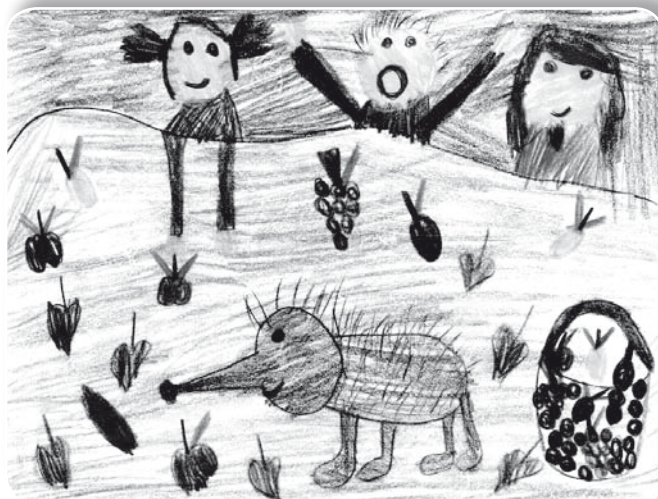
Orom: Püspök Ágnes, Püspök Norbert, Rúzsza Edina és Stojkov Katica;

Szabadka, J. J. Zmaj iskola: Brezovszki Gergő, Dékány Ákos, Hernyák Kata, Volenter Denisz; Kizúr István iskola: Illés Szandra, Meződi Annamária és Papp Noémi (2 írás);

Zenta, Thurzó Lajos iskola: Bajcsi Áron, Hitri Karolina, Kazinci Roland, Nagy Mária és Szép József.

Remélem, a jövőben is a maihoz hasonló örömet szereztek mindannyiunknak, akik a Rügyfakadást olvassuk.

Tomán Mária

**Mirnicz Zsuzsa: Valaki jár a kertben.
Pivárcsik Nikol szabadkai tanuló meseillusztrációja**

Miből/kiből lesz a cserbogár?

A moziipar ősidőktől a szívében viselte a gyermekszereplők sorsát. Sokukat emelte a rivaldafénybe, sokukból lett „megasztár”. Nemrég összeállítottak egy 25-ös toplistát azokról a gyermekszereplőkről, akik sikerre vittek egy, esetleg több mozifilmet. A listát Natalie Portman vezeti, a Mathilda névre hallgató nagylány a Léon, a profi című thrillerből. Mathilda megtanulja mindig rosszkedvű tanítómestere mellett, hogy miként lövünk célba, miként találjuk el a célpontot, de leckét kap másból is: például felelősségvállalásból, önfeláldozásból és szeretetből. Miss Portman alakítása Jean Reno és Gary Oldman oldalán lenyűgöző. Második ezen a listán Regős Bendegúz azaz Olvasztó Imre az Indul a bakterház című magyar vígjáték égetnivaló rosszcsonája, aki egy bakter-

Gyerekszínészek a rivaldafényben – Van, aki sokra vitte, van, aki az első mozifilmje után eltűnt a sülyesztőben – A 25-ös toplistá

házban és környékén rengeteg zúrt, felfordulást okoz. Ő aztán mindenkinek borsot tör az orra alá. „Dobogós” még Macaulay Culkin (Kevin McCallister) a Reszketések, betörők! című vígjátékából. Kevin egy ravasz kölyök, aki túljár a betörők eszén, és karácsonykor alaposan megtáncoltatja ökelméket.

A Hatodik érzék című misztikus film sztárja, Haley Joel Osment (Cole Sear) a negyedik a sorban. Az általa megformált srác a holtakkal folytat párbeszédet, a végén megtudja, hogy Bruce Williszel is dumcsizott. A

kör gyermekszatárja, Daveigh Chase (Samarra) az ötödik helyre került a filmjével. Ez a nagyon erőszakos szellemlány a múlt kútjában kutat, hajzata dús – egy fodrász elkelve a háznál. Az egykoron enivaló Jodie Foster (Oscar-díjas). A taxisofőrben Irsként csavarog New York bűnös utcáin. Ő még gyereklány, aki megdolgozik a pénzért. Robert De Niro a partnere, aki a taxit vezeti.

A harag és az Átok (The Grudge) című filmekben láttuk Yuya Ozekit Toshio szerepében. Az ő bőre viaszfehér, szemei véresek, tekintete üveges. Nem egy leányalom a srác. Éjszaka nem ajánlatos vele találkozni a híd alatt. Neki és filmjeinek a hetedik hely jutott. Dominic Swain, filmbeli nevének Lolita követi Yuyát (8). A Nabokov regény hősnője már nagylányként viselkedik és elcsábít egy urat. A nemrég felfedezett Abigail Breslin Olive A család kicsi kincse című vígjátékban (9) szemüveges, dundika, ám az önbizalma töretlen. Arról álmodozik, hogy egyszer ő lesz az Újvilág legszebb hölgye, ő lesz a szépségkirálynő. A tízes listát Patrick Fugh (William Miller) zárja, a nagyon lelkes, ug-rabugra rockriporter, akiben az öregek ráismernek ifjúkori arcképükre.

A további sorrend:

11. Linda Blair (Regan Teresa MacNeil – Az ördögűző); 12. Edward Furlong (John Connor – Terminator 2. – Az ítélet napja); 13. Jackie Coogan (A kölyök – A kölyök); 14. Danny Lloyd (Danny Torrance – Ragyogás); 15. Brett Kelly (Kölyök – Tapló télapó); 16. Harvey Stephen (Damien – Ómen); 17. Daniel Radcliffe (Harry Potter – Harry Potter); 18. Nicholas Hoult (Marcus – Egy fiúról); 19. Jacob Haines (Mikey – Nicsak, ki beszél!); 20. Judy Garland (Dorothy – Óz, a csodák csodája); 21. Giuseppe Sulfaro (Renato Amoroso – Maléna); 22. Jean-Pierre Léaud (Antoine Doinel – Négy száz csapás); 23. David Bennent (Oskar Matzerath – A bádogdob); 24. Henry Thomas (Elliott – E. T. – A földönkívüli); 25. Kirsten Dunst (Claudia – Interjú a vámpírral).

Ami meglepő: nem vették fel a listára Mickey Rooney, Shirley Temple, Drew Barrymore nevét. Vajon mi okból?

B. Z.

Natalie Portman

Macaulay Culkin

Abigail Breslin Olive

Olvasztó Imre

Anti Fitness Club: Miért hazudom...

Az Anti Fitness Club a fiatalok egyik kedvenc csapata, ám a zenetévé szigorú ítései szerint most kissé túllőttek a célon. Legújabb videoklipjükben ugyanis olyan jelenetsor látható, amely kimondottan ijesztőre sikerült. A csapat frontemberét, Tomit egy kút mélyén mutatja a kamera, miközben remeg és segítségért kiáltozik.

Lengyel Attila, a VIVA, MTV és Comedy Central csatornák programigazgatója elmondta, jelenlegi verziójában nem kerülhet adásba a videoklip: „Az egész klip nagyon sötét, az emo stílusnak megfelelően. A kútban felvett jelenetsor azonban kifejezetten ijesztő, és mi nem szeretnénk, ha a nézőinkre sokkolóan hatna. Éppen ezért úgy döntöttünk, hogy a videoklipet csak akkor fogjuk lejátszani, ha az említett jelenetet kivágják. Ifjúsági zenecsatornáként erre oda kell figyelnünk!”

A videoklip egyébként egy lány és egy fiú kapcsolatáról szól, van benne romantika, tömegjelenet dulakodással, ezek azonban megfelelnek minden előírásnak.

Molnár Tamás, az Anti Fitness Club frontembere így reagált a döntésre: „Természetesen a zenekar szeretné megőrizni a már eddig is kiválóan működő munkakapcsolatot a VIVA-val. A Miért hazudom? című klip a Rómeó és Júlia történet katartikus pillanatát ábrázolja, mikor elválasztják egymástól a szerelmeseket.

A drámában a két főhős életét veszti, nálunk azonban a kútban felvett jelenet inkább a kiszolgáltatottságot, az elszakítás okozta fájdalmat ábrázolja. Nem gondoljuk, hogy a videoklipekben oly sokszor ábrázolt halál, illetve a meztelen test látványa túlkapás lenne, és hogy sérülne ettől a rajongók lelke, de elfogadjuk a döntést. Valóban félreértelmezhető az egyébként művészi elemnek használt képsor. Megragadnánk viszont az alkalmat a dicsekedésre, hogy Spanyolországban már bemutatták a klip angol verzióját, és Argentína, Spanyolország, Lengyelország, Csehország, és nagy meglepetésünkre Mexikó is azonnal sajtóanyagot kért a zenekarról. Véleményük szerint megszületett egy újabb olyan európai színvonalú fiatal zenekar, mely alkalmas a nemzetközi áttörésre is. A honlapunkra is feltesszük az eredeti klipet, hogy láthassák a rajongóink. Ez a lépésünk nem sérti a VIVA érdekeit sem, viszont az érdeklődők láthatják az eredeti, teljes elképzelést is.”

P!NK – Funhouse

**A vadóc énekesnő 5.
stúdióalbuma a So What
című #1 slágerrel!**

Az I'm Not Dead albummal és turnéval P!nk egy percre sem állt le, és újabb fantasztikus albumot készített. Már a nagylemezt felvezető és Amerikában már #1 pozíciót elért So What című kislemezzel is tökéletesen mutatja, hogy P!nk még mindig csúcscsúcsmódban van, ahogy arról tavaly a Szigeten is meggyőződhetett a közönség.

Az új albumon olyan neves producerekkel dolgozott, mint Max Martin, Butch Walker és Billy Mann, Nate „Danja” Hills, valamint a No Doubt tagja, Tony Kanal. A lemez szuperáron lesz megvásárolható október 27-étől minden nagyobb lemezboltban és online áruházban.

A dallista:

1. So What
2. Sober
3. I Don't Believe You
4. One Foot Wrong
5. Please Don't Leave Me
6. Bad Influence
7. Funhouse
8. Crystal Ball
9. Mean
10. It's All Your Fault
11. Ave Mary A
12. Glitter In The Air
13. This is How It Goes Down (Bonus track)

Popcorn Top10

1. KATY PERRY: I Kissed A Girl
2. METALLICA: The Day That Never Comes
3. JONAS BROTHERS: Kids Of The Future
4. WEEZER: Troublemaker
5. ESTELLE FT K.WEST: American Boy
6. ASHLEE SIMPSON: Outta My Head
7. PAUL VAN DYK FT. REA GARVEY: Let Go
8. MADONNA FT. J.TIMBERLAKE: 4 Minutes
9. SAM SPARROW: Black And Gold
10. NELLY FT. FERGIE: Party People

AC/DC – Black Ice

Roll Train címet viseli, s mely augusztus 28-án került a rádiókhoz világszerte. A Brendan O'Brien producer által készített Black Ice az első AC/DC stúdióalbum a 8 éve megjelent Stiff Upper Lip után. Az első kislemezdalhoz készített videoklip már szeptember végétől látható a zene-szatórnákon. Az AC/DC a lemez megjelenését követően azonnal egy hatalmas világszerte indul, melyre 2001 óta nem volt példa. A normál CD 3 féle (vörös, sárga, ezüst) borítóval lesz kapható. Ezenfelül az album dalszövegeket és exkluzív fotókat is tartalmazó deluxe változatban (kék logós borítóval), valamint dupla bakeliten is megjelenik.

A lemezen szereplő dalok listája:

1. Rock 'N' Roll Train – 4:21
2. Skies On Fire – 3:34
3. Big Jack – 3:57
4. Anything Goes – 3:22
5. War Machine – 3:09
6. Smash N Grab – 4:06
7. Spoilin' For A Fight – 3:17
8. Wheels – 3:28
9. Decibel – 3:33
10. Stormy May Day – 3:10
11. She Likes Rock 'N' Roll – 3:52
12. Money Made – 4:15
13. Rock 'N' Roll Dream – 4:40
14. Rocking All The Way – 3:22
15. Black Ice – 3:25

Minden idők legnagyobb rockzenekara visszatért! 200 millió eladott albummal a hátuk mögött az AC/DC október 20-án jelenteti meg 8 éve várt legújabb stúdióalbumát. Az albumot minden idők legnagyobb AC/DC-turnéja követi, mely a tervek szerint 2009-ben Magyarországot is érinti majd. Az új album garantáltan nagyot fog szólni.

A 15 vadonatúj dalt felvonultató Black Ice, melynek első kislemeze a Rock 'N'

LGT

Holnap

*Adj tért a hitnek,
míg jót remél!
Adj tért a hitnek,
s ne bánts, akkor se, ha idegen még!*

*Adj tért az észnek,
mindegy, kié!
Adj tért az észnek,
s ne félj, az se szégyen, hogyha nem a tiéd.*

*Holnap, néha olyan messze.
Holnap, félttem is, hogy lesz-e.
Mondd, mit tehetnék?
Holnap, jobb az, amit vártam.
Holnap, itt fogant a mában.
Mondd, lehet-e szép?*

*Adj tért a srácnak,
hadd nőjön fel!
Adj tért a srácnak,
s ne mondd, hogy a holnapjáért vesszük el!*

*Nézd, a sok embert: a szívek ugyanúgy vernek.
Nézd, a sok sírt: az öklök ugyanúgy vertek.*

*Adj tért a másnak,
mért vesszen el?
Adj tért a másnak,
ne félj, attól kevesebb még nem leszel!*

Keresztes Ildikó: Minden ami szép volt

Magyarország egyik legeredetibb és legkiválóbb rock-pop énekesnője, Keresztes Ildikó hét év után, 2008 szeptemberében megjelenő új CD-jén az elmúlt 20-30 év legszebb, legmaradandóbb hazai rockballadáit rögzítette a legkiválóbb hazai rockmuzikusok társaságában.

A lemezt Szekeres Tamás és Kicska László készítette. Az ő nevük – és persze Ildikóé – garancia arra, hogy remek lemez született. Az új album már nagyon időszerű volt, mind a szakma, mind a közönség részéről nagy várakozás előzte meg a megjelenést, ezért is kérte fel a kiadó a lemez elkészítésére a művésznőt. Ízelítőül a dalokból:

Edda: Utolsó érintés; V'Moto-rock: Várj, míg felkel majd a nap; Bikini: Adj helyet magad mellett; LGT: Holnap; Cserhádi Zsuzsa: Boldogság, gyere haza.

Ezek a rockballadák örök slágerek maradnak, a közönség mindig szívesen hallgatja a régmúlt dalokat, főleg ha egy ilyen fantasztikus énekesnő, mint Keresztes Ildikó öltözteti új köntösbe a slágereket.

Kemény Zsigmond

Özveggy és leánya

(Részlet)

Sára menekülni törekedett a lovag karjai közül.

Az angyalszelíd arcvonalú leány, midőn megtámadója közelebb vonta magához, hogy keblére emelje, egy kis tört ragadott ki annak övéből, s oly vadon szúrt hozzá, mint Judit – de nem a néni, hanem a bibliai – ama híres zsarnokhoz, kinek nevét említenem sem szükség. De a tör, mely mostani színésznőink kezében alkalmas ví-eszköz lett volna, csengve és darabokban hullott alá a sima páncélról. A karcsú alak pedig könnyű tollként ragadta karjára a bőszült szeráfot, ki párányi kezével kapkodva, az arcrostélyt, mely csak félig volt leeresztve, egészen föltaszította.

Hasztalan nyomta vissza a lovag gyorsan a rostélyt, mert másodpercnyi idő elég volt, hogy fölleplezett arca a legkülönösebb hatást idézze elé.

Sára ajkairól egy megtört sikoltás hangzott, melynek csengését kettémetszette vagy a torok rögtön összevonulása vagy a leigáztatásban is parancsoló lélek akaratereje, s mely halk nyögésben hallatá utórezgéseit. S ekkor egy heves rázkódás támadt testén, mely villanyos érintésként futott minden idegen végig, és rögtön eltűnt, lázító hatásának nyomait a föloldott tagokon egészen megszüntetvén. A sikoltás és rázkódás alatt a leány küzdő kezei előbb lehanyatlottak, s azután lassan föl-emelkedvén saját homlokán keresztbe kulcsolódtak, mint azé, ki erős agyfájdalmat akar elnyomni, vagy rendkívüli meglepetésből émedni.

A lovag használna a kedvező pillanatot, az ölében tartott martalékkal a kert háttéré felé kezd haladni. A leány az első mozzanatra megint rázkódást érzett a testén átnyargalni, mely tartós, de lassú reszketésséggé alakult. Arcára sűrű könnyek omlottak, le-gördültek a hideg ércpáncélra, s egymást váltva csepp csepp után oly gazdagon folyt, mintha fölfűzött gyöngysor volna.

A lovag, kit Sára előbbi ellenszegülése s utóbbi védelmetlensége egyaránt leigézett, szorosabban vonta kebléhez a leányt. – Kelemennek vél. Szerencsés tévedés. Irigyen-

dő sors. Ah, mint szereti őt! – ez eszmék rajongtak elméjében.

Látni vágyott az arcot, mely szívéhez oly közel hullatá hő érzéseinek felolvasztott kincseit, s melynek még csak körrajzát szemlélheté.

Lopvást vetett egy pillantást, s utána mást, csendesen zokogó martalékjára.

Félhomályos, félig ismert és ismeretlen vonások tárultak elébe, mint egy tündéri mese, melynek alapeszméjét, tudná Isten, mikor hallottuk, de részletei újak.

– Nem szólítom meg. Hangomról észrevenné csalódását, s ijedten rezzenne vissza!... Mily öröm szeretetnél!...

Míg a lovag ily méla érzéssel nézett a hunyt szemű, de lázasan lihegő Sárára, ez meghajtá nyakát, és a mellvértre borulván, arcát elrejté. Csak dús aranyfürtain kéjelgettek az ég milliő csillagai, s a hölgyrabló félénk, de ábrándos tekintete.

A Judit mellett ülő kereszties vitéz az udvarias magaviseletnek nem egészen kielégítő jelét adta, midőn társának, ki Sárát vitte, eltávozáskor, ahelyett, hogy tőle példát venne, a szép özveggyet, ki magánkívüli állapotban volt, egyszerűen csak a faképnél akarta hagyni.

Már szép csenddel le is helyezé a padra az ájultnak fejét, melyet gyöngédebb kedélyhangulata közt ölébe vett volt, midőn nagy bosszúságára egy ércszobori mozdulatlanságban álló lény, ki a kertajtó előtt várta a fejleményeket, ajkához tevé sípját, s meglehetősen éles jelt adott, melyet száguldó ló lábdobogása követett.

A neszre föl pattantak Judit szemei, s az éppen hátat fordított kereszties vitéz páncélingének végét visszatartóztatva érzé, mintha nehéz követ aggattak volna rá, melyet magával kell vonnia, ha távozni szándékoznék.

– Sára, Sára! Hol van Sára? Tüstént látnom kell Sárát! Mi történt vele?

– Az Istenért, Judit, csillapuljon! Föllármázza a cselédeket. Eressze el a köntösömet.

– Nemzetes uram, nem késhetünk többé! Armidor a pakkal útban van. Lizi türel-

metlen, tombol, nyerít. Az én vén Miskám is nyugtalan, mintha taplót loptak volna fülébe.

– Kösd a sövényhez Lizit! Pusztulj! Majd utol foglak érni.

– Előbb hozzák ide Sárát! Neki mellettem van helye.

– Úgy, Isten hírével, ülünk ketten a Lizire. Mert csak Mikes Zsigmond várában lehet Sára mellett kegyed.

– Ez borzasztó nőrablás.

– Csak kaland, melyet a szerelem szőtt egy haldokló apa végóhajtása szerint, s melyet ön nemes szíve és költői kedélye pártolni fog.

– Nemzetes uram! A várba vagy haza menjek? – szólt közbe egy távozó hangja.

– Haza, vén kamasz, vén disznó.

– Értem, nemzetes uram!

Az eddigi cserebeszédet három egyén folytatta, tudniillik a szép Judit, a zömök kereszties vitéz, kiből Mikes Mihályt gyanítjuk, és a síp hangjával nagy zavart okozó fegyvernök, ki – ha jelmezét levetné – Mihály úr valamelyik csatlósát mutatná be nekünk becses személyében.

Az ezentúli társalgás csak két egyén közt fog tovább folyni.

– Hogy hiheti ön – szólt fölindulással Judit – az én pártolósomat ily ügyben?

– Ne akarná-e boldogítani az egymásért élő szíveket? Össze akarna-e esküdni a leányát örjögésig vitt vakbuzgóságból szerencsétlenné tevő anyával?

– De Sára nem szereti Keletemt.

– Akkor kit szeret a világon?

– Maga vallotta meg.

– Mit sem tesz. A szerelem titkolózó, nem örömet enged szentélyeibe tekintenünk.

– De hozzám ő bizodalommal van.
 – S ön, Juditom, barátnőjének is beszélgeti-e oly vonzalmát, mely elhallgatva érdekes, eltagadva tündéri varázssal bír?
 Mihály, hogy kedvező feleletet nyerhesen, átkarolta a szép özvegyet. – Tudom, még nevetem sem hozta föl Sárának.
 – Az, én közlékeny vagyok – válaszolá Judit lesütött szemmel.
 – Elég kár! De Sára lehet zárkózott. Különböző természetű némberek vannak.
 – S én mégis azt hiszem, hogy ő, bár nem látszott a Kelemennel kötendő házasságtól vonakodni, egészen közönyös íranta.
 – Szép közönyösség! Haha! Tanúja voltam annak, míg önt szerencsétlen valék különös öltözetemmel, mely egyébiránt régen a fejedelmi udvarokban is divatozott, megrémíteni.
 – Hogyan?
 – Hát csak úgy, Juditom, hogy kedves rokona, míg azt, ki ölébe akarta ragadni, martalócnak vélé, kézzel és törrel küzdött ellene; mihelyt pedig észrevette, hogy mi járatban jött, önként engedé magát vitetni; sőt később...
 – S később? – tudakolá Judit sürgetve.
 – Később keblére borult egész magasztaltsággal.

– Lehetetlen – sóhajtotta az özvegy.
 – Lovagi szavamra! – mondá Mihály úr.
 – Ah! A kis tettető. Hisz csak egy órája sincs, hogy említé, miként más iránt hőb-ben érez.
 – Hahaha! Tán Haller Pétert szereti, kihez anyja akarja nőül adni?
 – Haller Péterhez? – kiálta csodálkozással Judit.
 – Azért ment Szebenbe.
 – Dehogy!
 – Azért hagyta önt itt Sára őrzésére.
 – Lehetetlen.
 – S azért siettünk mi kiszabadítani őt.
 – Valóban? Ez iszonyú volna.
 – És szenvedhetetlen – toldá hozzá Mihály úr.
 – És szívtelen tett.
 – Megtorlásra méltó bűn.
 – Hisz Haller Péter még nekem is atyám lehetne.
 – Nagyatya, Judit.
 – Tarnóczynénak sem volna jó férjül.
 – Neki tán megjárná – szólt Mihály. – De Sárát, kinek néhai atya leghűbb barátom volt, nem hagyhatjuk áldozatul esni. Ebben az én Juditomnak egyet kell velem érteni.
 – Ó, ég, hogyanne!
 A felindult özvegy kezére hő csókokat nyomott kereszties vitézünk. Azonban a

rokonszenv és udvariasság tanújelei nem nyomhatták el Judit új aggodalmait.
 – Az erőszakos tett, melyet önök megkísértettek, kockáztatja húgom becsületét. Mit fog a világ az elrablásra mondani?
 – Ha nem üt senki ok nélküli zajt, csak annyit, hogy Sára odament látogatóba, hol régen hónapokig mulatott. Az anyja inkább egyezését adja, bár savanyú képpel, a házasságra, mintsem leánya nevének mocskot ejtsen. Még a hiéna sem tépi szét saját magzatait. A természet nem fordulhat ki sarkából, s én a pellengéren sem láttam oly leányt, kit anyja kajánul maga vonszolván oda, maga csodította volna a népet gúnykacajra össze, noha ártatlanságáról meg vala győződve.
 – De Sára ártatlansága? – szepegé Judit.
 – Minő kétség! Ő Mikes Zsigmond védelme alatt van. S lehet-e az oltár előtt inkább védve? De az idő halad. Meglephetnek. S mit mondanának különös öltözetemről és... önről.
 Judit ijedten vonult hátrébb e figyelmeztetésre, mit a kereszties vitéz gyors távozásra használt föl.
 Később a kertajtó irányában lódobogás hallatszott. A hamis csillagszemek mosolyogtak rezgő, kacér fényvel.

Kedves Olvasó Tanulók!

Ime, egy újabb balladás történet. **Kemény Zsigmond Özvegy és leánya** (1855–1857) című regényének a leányrablás eseményét elbeszélő részlete. Híres eset volt ez a 17. századi Erdélyben. A Szalárdy-krónikában (1662) került feljegyzésre. A Mikes-fiúk elrabolták Tarnóczy Sára hajadont. Házasságra azonban nem kerülhetett sor, mert Sára választottja nem az a Mikes-fiú volt, aki elraboltatta magának. A Mikes-fiúkat I. Rákóczi György fejedelem fő-, a családot jószágvesztésre ítélte. Ebből az alaptörténetből alkotta meg Kemény Zsigmond a maga végzetdrámaszerű, balladai hangulatú, lélektani karakterű regényét a 19. században.

*

Igen megörvendeztették rovatunkat a **bácskertes** tanulók. Három olyan nagyszerű elemzést kaptam tőlük, hogy – Szontágh Gusztávot, a 19. században élt kritikáirót parafrázálva (Jósika Miklós regényének, az Abafinak 1836-os megjelenésekor mondta ki ezeket az elismerő szavakat) – azt kell mondjam: „Uraim [és hölgyeim], le a kalapokkal!”

Balog Tibor hetedik és **Maros Linda** nyolcadikos tanulók Géber László Jó szöveg szalonna című versét elemezték, bevonva az értelmezési körbe szövegvonzatát, Domonkos István Kormány-eltörésben című versét. **Molnár Marikának** (7. o.) pedig Závada Pál Idegen testünk című regénye ragadta meg olvasói figyelmét.

Maros Linda a következőképp hasonlítja össze a Géber- és a Domonkos-verset:

Mindkettőben megjelenik a szalonna motívuma: „kofferben szalonna”. A költők [itt azt mondanám inkább: a költemények lírai beszélője, alanya – B. E. Megjegyzése] külföldön éltek életüket, de kényszerből. Ezért beszédükben jelen van az elszakítotttság érzése, bizonytalanok, nem tudják hova, kihez tartoznak. Életüket bizonytalanok érzik: „én lógni örökéletben madzagon” (Domonkos). „Én is egy »gondolatjelen egyensúlyozok«” (Géber). (...) Domonkosnál a koponyákból „a habverő nyele kiáll” – ezek már súlyos, rémisztő, morbid képek. A költő szerint „mi meghalni mindnyájan úgyis téves csatatéren”, „mi megszűnni”, „halál jönni kelet felől”, „szavak kínai falát megmássza a halál” stb. Feltűnően uralkodnak a Domonkos-szövegben a főnévi igenevek. Rengeteg jelképes szó, fogalom jelenik meg pl. a külföldi léttel kapcsolatban: pénz, nyelv, himnusz, zászló, elnökök, vezérek. (...) Domonkos idegenként kezeli a magyar nyelvet, mintha nem is tudna anyanyelvén.

Köszönöm. A három bácskertes olvasó tanulónak, Tibornak, Lindának és Marikának küldjük a **könyvjutalmat!**

Olvasátok el a Kemény-szöveget, és próbáljatok meg választ adni arra a kérdésre, miért nevezhetjük „balladás”-nak ezt a regényt!

Bence Erika

UTAZZ VELÜNKI

MSI Wind Atommal – nyerő kombináció?

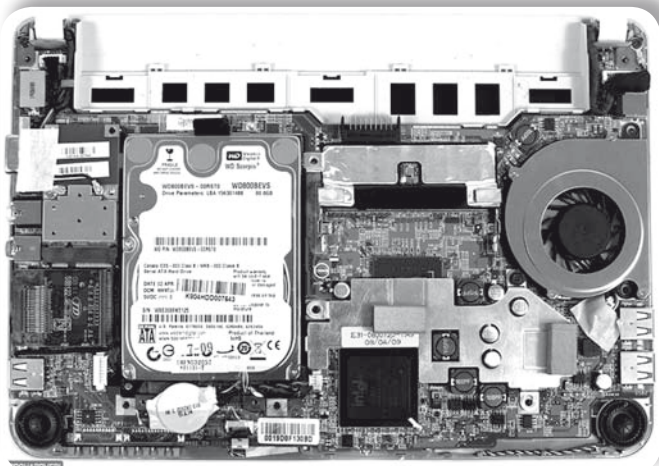
Úgy tűnik, az idei nyár notebookos vonalon a minigépekről szólt. Nemrég érkezett meg a hazai piacra a lavinát elindító Asus Eee PC, melyre már az elmúlt év végén vethettünk egy pillantást, két hete teszteltük a HP 2133-at, és már akkor mellé tudtuk állítani – igaz, csak pár fotó erejéig – az MSI reményességét, a Wind Notebookot. Érdekes, hogy a különböző, a notebookoknál kisebb gépekre utaló kifejezések helyett – mint MID (Mobile Internet Device, mobil internetező eszköz), netbook, mini-note stb. – az MSI vállalta a nagyobb méretkategóriáknál szokásos megnevezést. Ki kell emelni azt is, hogy a Wind szócskát nemcsak hordozható gépen, hanem kis-méretű asztali számítógépeken is viszontláthatjuk majd.

Színben és formában is eléggé hasonlít az Asus Eee PC 701-re, csak valamivel nagyobb nála. Persze nincs ezen mit csodálkozni, hiszen a minigépes – nevezik bárhogyan is – kategória képviselői is olyanok, mint nagyobb társaik, alapvetően ugyanarra a koncepcióra épülnek, csak kisebb részletmegoldásokban különböznek.

Körbejárva a Windet, azt tapasztaltuk, hogy az elejére és hátuljára nem került semmilyen csatlakozó. Teszt példányunk fara enyhén meg volt emelve, ugyanis a nagyobb, hatcellás akkumulátort kaptuk hozzá. A kisebb, háromcellás teljesen belesimul a Wind Notebook hátuljába, és idehaza azt adják majd alpból a géphez, a nagyobbat külön lehet rendelni.

Mivel az első és hátsó perem üres, az összes csatlakozó a két rövidke oldalra összpontosul. Ebből a balon meglepően sok helyet foglal el a szellőzőnyílás. Az Eee PC 701-nek, de a Windhez hasonló méretű HP 2133-nak is sokkal kisebb volt a szellőzője. Vajon az új Atom processzor köré épülő platformnak több hűtés kell? A rács elé fért még két USB-aljzat, mögé pedig csak a táp csatlakozója és egy Kensington zár került. Úgy érezzük, elég pazarlóan bántak a hellyel az MSI mérnökei, ha élére állították volna a zár aljzatát, akkor elfért volna még egy USB.

Persze egy ilyen kicsi gépre talán fölösleges lenne a másik oldallal együtt háromnál több USB. Jobbra van még egy SD kártyahely, amelyre remélhetőleg a végleges modellnél tesznek majd fedelet, a két hangos csatlakozó, a külső monitor D-Sub kimenete és az Ethernet aljzat. Azzal együtt, hogy a másik oldalon kissé szellősen vannak a konnektorok, a Wind Notebooknak megvan minden lényeges csatlakozója, igaz ExpressCarddal nem bővíthető úgy, mint a HP 2133, viszont eggyel több USB-je van.

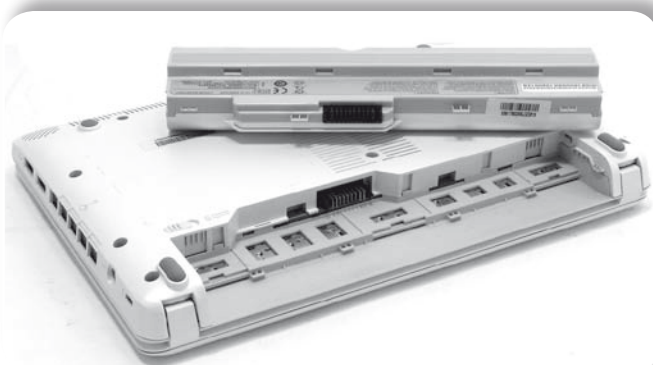
Ügyes trükk, hogy a felső panelt éppen az imént említett kis hangszórók mágnesé tartja a helyén. A Wind első ránézésre olyan, mint az Eee PC 900 (vagy inkább 901, az Atom processzor miatt), csak egy kicsivel szélesebb, és több LED van a jobb első részén. A kis MSI-nek a monitor és a billentyűzet közötti sávon egyetlen gombja, a bekapcsolója van, ezt jobbra felülre tették, és üzem közben kéken világít, szerencsére nem zavaró fényerővel. A 10 hüvelykes kijelzőnek elég vastag, majd két centiméteres kerete van, ami optikailag kicsinyíti. Fölé került a webkamera, amely lehet 0,3 és 1,3 megapixel-es is. Szintén a felső peremen van a mikrofon.

Örvedetes, hogy az elsősorban ölben használatos notesz kijelzőpanelje kellően nagy szögben hátrahajtható.

Végig az volt az érzésünk, hogy a racionális tengelyében áll annak a skálának, amelynek az egyik végén a túl kicsi Asus Eee PC 701, a másikon a túl komoly, de belül mégis túl gyenge HP 2133 állt. Az MSI szerintünk nagyon jól választott a 10 colos, 1024 pixel széles, matt felületű kijelzővel. Ugyanilyen okos lépés volt a Vista vagy Linux helyett a sokaknál bevált, közismert XP mellett maradni, amit elláttak a nyugodt működéséhez elegendő 1 GB rendszermemóriával. Bár nem az MSI érdeme, de egyértelmű pozitívum az Intel Atom processzora is. Teljesítménye bőven elegendő volt ahhoz, amire egy Windhez hasonló netbookot az esetek 99 százalékában használni fognak. A fordított nyomtatott áramkörrel az MSI is részese annak a bravúrnak, ami elsősorban a Centrino Atom platform számlájára írható, hogy lehetővé teszi végre a nem forrósodó kisgép létrehozását.

A Wind nagyon jól sikerült, ha az intenzív internetező használatosságát vesszük figyelembe, mert 1024 pixel széles a kijelzője, gépelti kényelmesen lehet rajta. Mobilitás szempontjából is nagyon rendben van, mert vagy 2-3 órát bír és csak egy kilót nyom, vagy 200 grammal nehezebb, és akkor 5-7 órán át konnektor nélkül maradhatunk vele, tehát mindenkinek ajánlott, aki könnyű, de kényelmes internetező eszközt szeretne.

Szerintünk a hazai nem egész 400 eurós ára összhangban van a tudásával, értékével, de a helyzet élesedésével, további konkurensek érkezésével minden bizonnyal ez is csökken majd.

Álomvilág a Szepességben

A Szepesség a Magas-Tátrától keletre elhelyezkedő, igen változatos felszínű, kultúrájú vidék, amelyen a folyók éppoly gazdag átalakító munkát végeztek, mint a betelepülő népcsoportok vagy itt élő őslakosok, a gorálok (lengyel népcsoport). No, és hogy miért hasonlítják Svájcához? Tartsatok velem, elmesélem.

Tőlünk nem túl messze is vannak csodák, regélő tájak, városok, tudtam én, ám, hogy a szlovákiai Szepesség is ezek közé tartozik, arra akkor jöttem rá, amikor három napot az ámulat földjén tölthettem. A hatalmas kiterjedésű Szepesvártól a Hernád szédítő minikanyonjáig, a lőcsei Szent Jakab-templom óriási gótikus oltáráig, Igló, Ólubló belvárosa mind magával ragadott. És akkor a kiváló szlovák konyháról még nem is szóltam.

A Szepesség fővárosa, Igló (Spisská Nova Ves) a Hernád folyó partjának apró ékköve. Magyar neve a csehországi Iglau (ma Jihlava) városnévből származik, arra utal, hogy első bányász betelepülői Nyugatról érkezhettek. A Szepességet a 12. században, és a tatárdúlás után mesterségekhez értő szászokkal telepítették be királyaink, akik a felvidéki érchegység réz- és vaskincsének kiaknázása fejében adóztak, s tartoztak a hegyes határ védelmét biztosítani. A „cipszerek”(a szepességi szász népcsoport) egymás után hozták létre bányavárosaikát, amelyekben mindenféle céhek működtek, s a városok vásári jogokat is kaptak. Márpedig ahol a vásár, ott a gazdagság. Gazdagodásukat a városok közepén álló gótikus templomok jelképezik. Iglóban Mária mennybemenetelének szentelt templom magasodik az emeletes házak közt, a főtér közepén. A Szepesség zegzugos meghittségéhez illik a barokk belváros látkepe, mintha miniben egy Strassbourg bújna meg a nagyobb pataknyi Hernád kanyarjai fölött.

A hajdani huszonnégy szepességi várost összefogó szövetség székhelye Lőcse. A lábakon álló reneszánsz városháza megingathatatlanul lehorgonyzott az évszázadok viharáiban, s mint Mikszáth „fekete városának” egyik „főhőse” int ma is a különböző népek és felfogások (a Fabriciusok és Görgeyek) békés együttélésére. A gótikus út egyik állomása Lőcse Szent Jakab-templomának faragott csipkészetű oltárképe, amely csaknem húsz méter magasságig tör az ég felé. A főtér másik díszje a reneszánsz gazdagságot szimbolizáló Thurzó-ház.

A bakugrásnnyira lévő vetélytárs, Késmárk (neve sajtpiacot – Käsemarkt – takar) Thököly városa, a várban legalábbis minden az ő emlékéért idézi. A Felvidék egykori 16. századi virágzását itt is a reneszánsz stílusban épült házak mutatják. A város töretlen gazdagodását a Lengyelország felé tartó tokaji borkaravánok teljesítették ki a török időkben. De a városkában számos céh is működött, a képfestőt készítőktől a sajtygyártókig.

Ha már irodalmunk nagyjainál tartottunk, természetes, hogy a felvidéki születésű Mikszáth ehhez a hányatott sorsú városkához, Lublóhoz is hozzátoldott egy izgalmas regényt. (És egyáltalán, a cipszer Felvidék a magyar irodalom több jelesét is igencsak meg-

érintette, gondoljunk csak Krúdy Podolinjára, vagy a német ősskel bíró Máraira.) De vissza Lublóhoz! A vár egykor bő három és félszáz évig (1412-től 1772-ig) a lengyel sztaroszt (az ottani „úri szék”, arisztokrácia – a szerk.) székhelye volt, innen irányította a mintegy tucatnyi, Zsigmond királyunk által elzalogosított szász települést. Mára a viszonylag épen megmaradt vár tanúskodik a magyar és lengyel közös történelem különös időszakáról. Az ősi vár alatt faházás gorál skanzen mutatja be a hegyi őslakók építkezését.

Ahol a Hernád áttöri a Szlovák-érchegység északkeleti lejtőit, ezen a hűvös-párás északi tájon burjánzó erdők közt búvik meg a világ egyik legszebb, legrejtettebb kis tája, a Szlovák Paradicsom. A hegyek formakincse, az áttörés szűk kanyonja, amelyek fölött vastalcákon lábalhat át a bátor turista, az erdők állat- és növényvilágának elképesztő sokrétűsége, fajtagazdagsága önmagában elég csodálmivalót rejt. A látszólag kőhajításnyira levő csúcsokat többórás túrákon lehet elérni, fa- és vaslépcsők sokaságát megmászva. Víz-esések, szaladó patakok kísérik az ember útját. A növényvilág meglehetősen furcsán alkalmazkodott a helyhez, a meleg sugárzást alig élvező völgyek, szurdokok alján virágoznak a tátrai flóra társulásai, és a napsütötte magaslatokon az erdős Kárpát-medencei fajok. A Hernád-parti kemping a turisták kedvenc szálláshelye, akik jártak ott, tudják, akik nem, kipróbálhatják, hogy onnan néhány nap, egy hosszú hétvége alatt az összes nevezetes völgy, köztük a Hernád-áttörés, a Sucha Béla-kanyon, valamint a környező, műemlékekben gazdag város, falu egyaránt bejárható.

A kellemesen fáradt, éhes túrázó tucatnyi vendéglő várja. Nem lehet betelni a inycsiklandó, gőzölgő knédlivel, káposztával és a szaftos süttekkel. A Dunajec partján a Pitnik Panzióban, a térség igazi inyenceknek való falatjait kínálják, ami felejthetetlen: frissen fogott, vendég előtt pácolt és füstölt, melegen tálalt pisztráng.

Á. M.

Nem unjuk a banánt

Anövényvilág elitjének számitó, rendkívül fejlett és a túlélés szempontjából praktikus tulajdonságokkal bíró banánfélék számos, egymástól különböző rokonból állnak. Közéjük olyanok tartoznak, mint a gyömbér, a kanna-, a papagájvirág vagy a madagaszkári különlegesség, az „utazók fája”. Utóbbi a nevét onnan kapta, hogy a vándorok e fatermetű növény minden egyes öblös levélhüvelyében másfél liter ivóvizet találhatnak.

A rokonság legismertebb növénye a világ legmagasabb egyszikű fűféléje, a lágy szárú banán. Az ehető ujjakból álló terméseinek érlelésére negyedévre van szüksége. Ezután a föld feletti szár elpusztul, és a föld alatti rizómából hajt az új növény. Az ehető banán Ázsiában szigetről szigetre terjedt, innen jutott Afrikába, majd Dél-Amerikába. Európában általában csemege, nyersen, krémként, szárítva fogyasztjuk, de szolgál turmix, banánliszt alapanyagául is. Másféle, magas keményítőtartalmú banánfajokat a burgonyához hasonlóan meg lehet sütni, de ezeket takarmányozásra is használják. Számos

trópusi országban a banán – olyan gumós növényekkel együtt, mint a batáta, a jambuszgyökér – a legfontosabb néptáplálékok közé tartozik. Afrikában egyes banánfajták terméséből sört is főznek. A Fülöp-szigeteken pedig pálinka készül belőle.

A vad banánok 10–15 méter magasra is megnőnek. A törpebanán (*Musa acuminata*), ha jól érzi magát, akkor a szoba legvilágosabb és legmelegebb helyén kétméteres, újra és újra növekvő levelekkel örvendeztetni meg ápolóját. Nyáron a dézsát ki lehet cipelni a teraszra, a kertbe. A hosszú életű növények még virágot is hozhatnak, banánszüretre azonban ne számítsunk.

Kávétól a kávéházig

Már az arabok is felfigyeltek a kávéfogyasztás jelentőségére, a kávé ugyanis alkalmas volt a virasztó és imádkozó szerzetesek ébrentartására, gondolataik serkentésére. Mivel a Korán tiltotta az alkohol élvezetét, ezért a fekete ital nagy népszerűsége tetszett. A kávéivás szokása török, illetve balkáni közvetítéssel jutott Európába, így Magyarországra is. Az első kávészállítmányt egy Bechram nevű kereskedő hozta Budára 1579 karácsonya táján. Eleinte vándorúrusok mérték a népiesen „fekete víznek”, majd Thököly fejedelem korától pedig „fekete levesnek” nevezett italt. Az első kávéházak Velencében, Dél-Olaszországban, Bécsben, Londonban, Párizsban nyíltak a 17. században.

A párizsi, majd a bécsi kávéházak mintájára mindenfelé egyre sokasodtak a „szellem italának” házai, a kávéházak. Az akkor még csekély városiasodó polgárság és a haladó gondolkodású nemesség számára a kávéház volt a szabadidő eltöltésének egyik kedvelt helyszíne. Beszélgetés és politizálás közben biliárdoztak, kártyáztak, sakkoztak, dominóztak, kockáztak. A vendégek kézhez kaphatták a friss újságot. A hangulatos, művészi berendezésű környezetben a szenvedély összetartotta az illatos, friss feketekávé fogyasztóit.

Manapság szinte egymás mellett működnek a kisebb-nagyobb kávézók, ahol legtöbbször fiatalok ülnek az asztaloknál. Kávéivás közben beszélnek meg az őket leginkább érdeklő dolgokat, s rendszerint menő zene is szól a helyiségekben.

Kődarabbal kezdődött

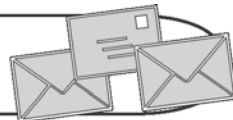
Ma már elgondolni is ijesztő, hogy a férfiak valaha éles kődarabokkal voltak kénytelenek lenyúzni a szakállukat. Később hosszú századokig acélkést használtak erre a célra. Csak az ezernyolcszázad évek végén jött rá a kiváló üzleti érzékkel bíró King Camp Gillette amerikai kereskedő, hogy milyen jövedelmező lenne egy erre a célra szolgáló, könnyen kezelhető, és főleg eldobható – ezért újra meg újra megvásárolandó – szerszám forgalmazása. William Nickerson gépésszel közös találmánya 1901-re készült el. A szintén amerikai Jacob Schick 1928-ban szerkesztette meg a villanyborotvát.

Velünk maradtak (4.)

Együtt korhelykedtek?

Akorban, származásban egymáshoz közel álló embereket egyivásúnak szoktuk mondani. E kifejezés eredete már annyira elhomályosult, hogy gyakran rövid i-vel ejtjük. Ennek alapja egy olyasféle ösztönös meggondolás, hogy akik „egyivásúak”, azok fiatal korukban cimborák voltak, gyakran kocsmáztak együtt. Ez azonban tévedés: a kifejezés a halászat fogalomköréből ered.

A Jó Pajtás szerkesztőségében jártam

és tízest kapott. Aztán ettünk a menzán, majd pihentünk meg beszélgettünk egy jót. Délután átsétáltunk Péterváradra, ahonnan hullafáradtan értünk vissza. Aludni azonban nem nagyon bírtunk a hőség miatt.

Másnap a reggeli után elmentünk Miri egyik barátnőjéhez, este pedig moziba voltunk. A film után még sokáig sétáltunk a városban. Rengeteget neveltünk meg hülyéskedtünk, nagyon jól éreztem magam. Reggel aztán, amikor felébredtünk, Miri azt mondta, hogy meglepetése van a számomra. Ettünk, majd elindultunk. Igaz, én nem tudtam, hogy hova megyünk. Csakhamar egy hatalmas épület előtt álltunk meg.

– No, megérkeztünk! Meg akarod nézni, hogy hol szerkesztik a Jó Pajtást?

Szóhoz sem jutottam a meglepetéstől. A portás útbaigazított bennünket, s így gyorsan megtaláltuk a Jó Pajtás szerkesztőségét. Be-

kopogtunk, és egy meglepően kicsi szobába nyitottunk be. „Te jó ég! Hát itt készül a világ egyetlen magyar nyelvű hetente megjelenő gyermeklapja!”

Bemutakoztunk. Mirellát a szerkesztőség tagjai, Tripolszki Zsuzsa, Lennert Géza és Fehér Mária is azonnal felismerték, hiszen ő is valamikor „jópajtásos” volt, 1998-ban a nyelvművelő verseny egyik győzteseként részt vett velük az erdélyi jutalomutazáson. Kedvesen fogadtak bennünket. Buzás Mihály, a Jó Pajtás tördelője körbevezetett bennünket és megmutatta a nyomdát is, ahol az újságot nyomtatják. Még le is fényképezkedtünk a nyomdász bácsival.

Nagyon örültem, hogy a testvérem ilyen szép meglepetést szerzett nekem, hogy láthattam azt a helyet, ahol a kedvenc lapomat szerkesztik. Köszí, Miri!

Martonosi Máté, 8. osztály
Glorigije Popov iskola, Kisorosz

Miután befejeztük a tanévet, a tesóm azt mondta, hogyha van kedvem, menjek el hozzá Újvidékre néhány napra. Örömmel egyeztem bele. Este érkeztem meg. Mirella engedélyt kért, hogy néhány napig ott alhassak nála az egyetemista otthonban. Reggel rohantunk az egyetemre, mert Mirinek Róma történelméből volt vizsgája. Borzasztóan izgult. Nem lehetett vele értelmesen beszélni se. Csak akkor nyugodott meg, amikor végre lefelelt

Szlovéniai díj

A szlovéniai Menges helyséből érkezett nemrég a szabadkai EmArt Műhely és a Zmaj iskola címére díj. A nemzetközi képzőművészeti pályázat témája az arckép volt. A világ 11 országának 59 intézményéből érkeztek be különböző technikával készült alkotások. Szerbiából a legsikeresebb Sebők Viktória, az EmArt Műhely tagja volt, aki a 13–16 évesek korcsoportjában kapott díjat. Rajta kívül oklevéllel jutalmazták Rác Gyöngyit, Szerencse Dórá, Gombos Robertát és Vita Mikovićot, az EmArt Műhelyből, valamint Jurcsák Hajnalkát és Bencun Miát a Zmaj iskola 3. c osztályából. Mindannyiuk munkája megtalálható a katalógusban is. A képen Viktória díjazott linómet-szete látható.

GME

Könyvtártáborban

A nyári szünidőben összefutottunk a tanító néniével. Elmesélte, hogy a kislánya, Emese könyvtártáborba megy, és ha úgy tartja a kedvem, én is beiratkozhatok. Másnap anyukám be is íratott. Reggel 9-re mentem és este 6-ig maradtam. Jött egy bácsi, aki sok mindent tudott a címerekről. Ki kellett választani három címet és lerajzolni. Azután azt ráragasztottuk a pajzsra. Csináltunk harci öltözetet is. Másnap a Mátyás király tréfi című házi olvasmányból olvastunk. Utána dramatizálva eljátszottuk a következő mondatokat: Egyszer volt Budán kutyavásár, Miből van a legtöbb a világon? Jártunk egy tanyán is. Ott volt egy homokos röplabdapálya, ahol játszottunk. Készítettünk még rongybabát is. Mindennap a Fehér akácban ebédeltünk. Az egy hét gyorsan elmúlt, sok barátot gyűjtöttem. Remélem, jövőre is elmegyek.

Volenter Denisz, 4. osztály
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Tornaórán

A kedvenc tantárgyam a testnevelés. Részen azért olyan jó óra ez, mert szeretek futni, mozogni. Másrészt pedig azért, mert nem szeretek tanulni. Az idén már nem a tanító néni tanítja a tornát, hanem egy tanár, aki a felsősöket is tornáztatja. Kedden, szerdán és csütörtökön alig várom, hogy eljőjön az az idő, amikor elkezdődik a testnevelésóra. Ez a nap fénypontja a nagyszünet mellett. Az órát bemelegítéssel kezdjük, majd a lányok röplabdáznak vagy kiütöcskéznek, a fiúk pedig fociznak vagy kosárlabdáznak. Sajnos, ez az óra gyorsan eltelik, gyorsabban mint a többi, és újra minden nehéz és unalmas lesz. Lehetne mindennap tornaóra, mert a mozgás egészséges, és elég sok manapság az olyan ember, aki nem mozog rendszeresen.

Szerencse Dávid, 4. osztály
Kizúr István iskola, Szabadka

Sziasztok!

Ugye, nem baj, hogy csak most köszöntelek benneteket ebben a tanévben? Vártam, hogy megérkezzenek tőletek az első hírek. Gondolom, nemsokára még több fut be. Megörültem, amikor az adai ötödikesek jelentkeztek. Ők valószínűleg idősebb társaikhoz hasonlóan szorgalmas kis munkatársai lesznek a Jó Pajtásnak. Persze Vajdaság minden részéről várom a híreket a suliban történelekről. Azt ugye tudjátok, hogy arra kell törekednetek, hogy a HÍREK MINDIG FRISSEK LEGYENEK! Ne két-három héttel az esemény után küldjétek a tudósítást. Persze az is fontos, hogy pontos időpontok és nevek szerepeljenek az írásokban.

Kellemesen érintett bennünket a kisoroszi Martonosi Máté írása, amelyben a nyári találkozásunkra emlékezik vissza.

Várom tehát híreiteket, tudósításaitokat!
Baráti üdvözléssel:

Trityi

Óbecsei hírek

A Samu Mihály iskolában megkezdődtek a nyolcadikosok számára a felkészítő órák a középiskolai minősítő vizsgára magyar nyelvből és matematikából.

A Népkönyvtár Mátyás király udvarában címmel a reneszánsz év és Mátyás király trónra lépésének 550. évfordulója tiszteletére mesemondó versenyt hirdetett az alsósok számára. Az elődöntőben az első Kovács Emese és Rapcsány Sztella, a harmadikos Varnyú Adél és Szécsényi Gabriella, és a negyedik Tölgyesi Zsolt bizonyult a legjobbnak és jutott a döntőbe. – **Balmaz Henrietta**

Mennyire függsz a legjobb barátodtól?

1. Inkább azt szereted, ha a barátod dönt még olyan apró kérdésekben is, mint hogy melyik szórakozóhelyre menjetek? Kapásból rávágod: Ahogy te szeretnéd!

Igen

Nem

2. Folyton-folyvást úgy érzed, te jobban figyelsz őrá, mint fordítva. Nem létezik elég bizonyíték a barátságra, és rettesz attól, hogy elfordul tőled...

Igen

Nem

3. Nem vagy képes egyedül lenni, rögtön keresel valakit, aki pótolhatja az előző barátot?

Igen

Nem

4. Rosszul érzed magad, ha a barátod nélkül kell menned a buliba, mert éppen beteg?

Igen

Nem

5. Képes vagy mindenben engedelmeskedni, még ha ez szemben áll is a te értékrendeddel? Olyan szórakozóhelyre menni, amelyik nem tetszik neked, elhanyagolni saját barátaid, mert ő nem szereti őket?

Igen

Nem

6. Sokszor ugyanolyan típusú szimpátiát választasz? Olyanokat, akik befolyásolnak és csalódást okoznak?

Igen

Nem

7. Ritkán kezdeményezel beszélgetést, általában észrevétlen maradsz? Úgy érzed, ha véleményt alkotnál valamiről, úgyis elutasítanák? Jobban szeretsz olyan témákat említeni, amelyeknél nincs meg a vitatkozás esélye?

Igen

Nem

8. A szimpátiáddal való találkozás után vagy rózsaszínben látod a világot, vagy teljesen lehangolt vagy?

Igen

Nem

PONTOZÁS

Számold meg az igen és a nem válaszaidat.

Nem tudsz döntést hozni nélküle vagy nem adsz a véleményére? Megtudod, ha őszintén válaszolsz az alábbi kérdésekre.

Értékelés

7 VAGY TÖBB IGEN VÁLASZ

Vigyázat! Az érzelmi életedben könnyedén előfordulhatnak súlyos zavarok! Semmi kétség, neked fogalmad sincs arról, mit is szeretnél valójában.

4-7 IGEN FELELETED VAN

Úgy tűnik, nagyon szenvedélyes vagy. Vigyázz, nehogy feláldozd magad, és közben elveszítsd önmagad!

0-4 IGEN FELELET

A barátoknak fontos szerepe van az életedben, de nem tulajdonítasz nagy jelentőséget neki.

„Kedves Bori Mária!

Én egy 8. osztályos lány vagyok és nagyon boldogtalan! A nyáron kistestvérem született: kislány. Eleinte örültem neki, de amióta hazahoztuk, a szüleim mintha észre sem vennének. Mintha én ott sem lennék! Ha segíték otthon, mindig találnak valami hibát. Állandóan mondogatják, hogy tanuljak, de amikor leülök és belemélyedek, akkor meg azt mondják, hogy semmit sem segítek nekik, ne üljek, inkább segítsek nekik. Úgyhogy nem tudom, mit is tegyek? Miért nem jó nekik semmi sem? Legszívesebben megszöknék otthonról!

Válasz:

Kedves Bubi!

Igazán nehéz helyzetben vagy, ha ennyire feketén látod magad körül a világot. A szökés azonban semmit sem oldana meg, csak még boldogtalanabb lennél, és még több probléma szakadna a nyakadba. Először is jó lenne magadban tisztáznod a húgocskád iránti érzelmeidet. Bizonyára a szüleid sem nagyon beszélgettek el veled, csak a tudomásodra hozták, hogyan is áll a dolog. Jó lenne, ha bevallanád magadnak őszintén, hogy köztetek túl nagy lett a korkülönbség. Azzal, hogy megszületett, kibillentette a családon belüli viszonyokat, a súlypontot, a nyugalmadat. Nem baj, ha a húgod iránti érzelmeid egy kicsit hintáznak ide-oda: egyik pillanatban örülsz neki, és úgy érzed határtalanul szereted, a következőben meg arra gondolsz, hogy minek is született meg. Biztos, hogy a szüleid téged továbbra is ugyanúgy szeretnek, mint régen, és örökre megmarad az elsőszülötti pozíciód. Adj magadnak és a szüleidnek is időt, hogy kialakuljon, illetve újra helyreálljon a családon belüli egyensúly, és persze az új erőviszonyok. Biztos, hogy egy kisbaba sokkal nagyobb törődést és odafigyelést igényel, hisz egy szinte tehetetlen lényről van szó, aki mindenben rászorul a környezetének gondoskodására. Igényli a foglalkozást, és majdnem mindenkiben felébreszti a babusgatási vágyat is. Annak idején rólad is így viseltek gondot. Úgy érzem, hogy nagyon szereted a szüleidet és megpróbálsz segíteni nekik a háztartásban. Ha valami hibát találnak abban, amit elvégeztél, ne sértődj meg, inkább nézz utána, hogy mi volt a hibád, és legközelebb másként állj hozzá. Duzzogással nem sokat segítesz magadon. Próbáld te is segíteni a baba körüli teendőkben. Biztos, hogy ezek után a szüleid is egy kicsit derűsebbek lesznek, mert nekik is meg kell szokniuk az újonnan előállt helyzetet. Náluk is felbillent az egyensúly. Jó lenne, ha megterveznéd a napirendedet, hogy a szüleid is tudják, mikor ülsz neki tanulni és mikor állsz a rendelkezésükre, hogy segíthess nekik. Ha megosztjátok a háztartási és a baba körüli munkát, biztosan több időtök marad a beszélgetésre, többet tudsz majd beszélni magadról is, az álmairól, vágyaidról, problémáidról, újra közelebb kerültök egymáshoz. Ha nagyon rosszul érzed magad a bőrödben, gondolj a jövőre, hogy úgyis nemsokára kiröppensz a családi fészekből. A másik nagyon jó dolog pedig az, hogy ha testvéred van, nem maradsz egyedül a világban.

Bubi”

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenkét éves vagyok és van egy nagy problémám: a barátnőm! Rettenetesen féltékenykedik velem, volt, hogy hajba is kaptunk, amikor másokkal is szóba álltam, elmentem hozzájuk játszani. Nem tudom, mit csináljak?! Kérlek, segíts!

Tini Tündi”

Válasz:

Kedves Tini Tündi!

Nagyon nehéz dolog olyan személlyel együtt élni, akiben elhatalmasodott a féltékenység. Ugyanúgy fáj és nehéz a gyerekeknek, mint a felnőtteknek. Azt kérde, mit tegyél? Beszéljess vele négyszemközt, de nyíltan arról, hogy a viselkedése mennyire zavar. Kérdezd meg tőle, hogy miért bánik veled ilyen csúnyán, hisz az igazi barátnők inkább támogatják egymást, meghallgatják a másik bűját-bajját, örömet, de nem verik egymást. Azt az ellenségek teszik! Nyugodtan megmondhatod neki, hogy nem vagy hajlandó eltűnni az ilyen csúnya viselkedést, mert nem érdemled meg. Elmondhatod neki, hogyan érzel iránta. Arról is el kell azért gondolkodnod, hogy igazából zavar-e a féltékenykedése, vagy egy kicsit jól is esik a lelkednek, hogy ennyire fontos vagy neki. És arra is gondolj, mit tehetsz te magad még, hogy megváltoztassa a viselkedését. Készen állsz-e arra is, hogy megszakítsad vele a barátságot, és másik barátnőt keress magadnak, akivel jobban megértitek egymást?! Mindenképpen van mind gondolkodnod, és döntéseket is kell majd hoznod. Mi meg majd szorítunk neked!

„Kedves Bizalmas!

Én egy 13 éves lány vagyok, és a gondom az anyukám! Nemrégiben egy jól fizetett állást kapott, aminek az a szépségihibája, hogy sokat van a munkahelyén és itthon is csak dolgozik, hogy befejezze azt, amit hazahozott. Nagyon hiányzik az a régi anyu, akinek mindenre volt ideje. Azt szeretném, ha többet lehetnék együtt, mint régen! Kérlek, adjál tanácsot, mit tegyek?!

Help!”

Válasz:

Kedves Help!

Először is tudnod kell, hogy a felnőttek java részének nagyon fontos, a család és a szeretet, a szórakozás mellett a munkahelyi érvényesülés is. Anyukád számára is eljött az idő, hogy a családon kívül, a munka világában megmutassa, hogy megállja a helyét. Régen, amikor kicsi voltál és több gondoskodásra, odafigyelésre volt szükséged, olyan munkahelye volt, hogy többet lehessen veled. Most úgy látja, elég nagy vagy már és neki a szakmájában is van mit felmutatnia. Amit te megtehetsz, az az, hogy minél többet besegítesz a házimunkákban, hogy több legyen a szabad időtök. Fontos, hogy megtervezzétek a pihenőidőt, hogy az tartalmasabb, érdekesebb legyen mindkettőtök számára. Minden napra elkészíthetitek a terveteket. Ha pl. a nap folyamán 2 órátok van egymásra, az lenne a legnagyobb hiba, ha ezt az időt a tévé képernyője előtt üldögélve, csöndben töltenétek el. Inkább menjetek el egyet sétálni, beszélgetsetek, közösen látogassatok el a nagymamához, barátnőhöz, ismerőshöz, menjetek el moziba, színházba stb. Most azt mondd majd, hogy akkor sem lesztek ti ketten együtt, de legalább tartalmasabb lesz az együttlétetek.

A szegény ember és az ördög egyezsége

Elfejtette az ördög, milyen rosszul járt a malacokkal, megint társult a szegény emberrel. Most a répa betakarítását bízta rájuk a gazda. Dolgoztak szorgalmasan, s mikor feljött a Vacsoracsillag, kijött a földre a gazda. Megnézte, megnyit vájtak ki, s mivel elégedett volt, külön rakott egy kis csomó répát, s azt mondta, azt elvihetik.

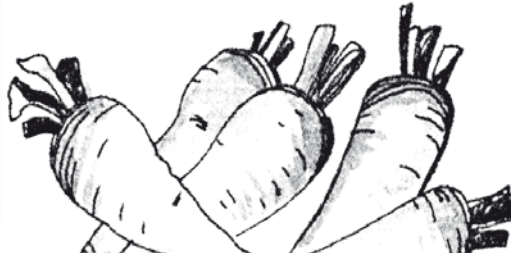
– Ha kell, a répalevél mind a tietek lehet – tette hozzá.

Nézi az ördög a két halmot. A levél legalább tízszer akkora, mint a répa. Ő bizony ezt választja! Gyorsan ki is mondta:

– Enyém a levél!

– Rendben van – mosolygott a bajsza alatt a szegény ember.

Hazamentek. Dicsekszik az ördög a feleségének, milyen ügyes volt: övé lett a nagyobbik csomó. Ígér fűt-fát, mi mindent hoz holnap a piacról!

Szaladt is másnap hajnalban, fuvarost fogadott, jól megrakta a szekeret, kivitte a répalevelet a piacra. Kínálgatja, de bizony rá se néz senki a portékájára.

A szegény ember meg kerített egy zsákot, megrakta a répával, s ő is kiment a piacra. Alig telt el egy óra, mind eladta. Vett az árból lisztet, olajat, krumplit, s boldogan ment haza a családjához.

Már lemenőben a nap, senki nincs a piacon, csak az ördög árválkodik ott a fonyadt répalevéllel. Jön a piac öre, s szidja

az ördögöt, miért hozta ide a szemetet. Ráparancsolt, azonnal vigye ki a szemetételepre.

Nem volt mit tenni, szégyenszemre kivitte az ördög a fizetségét a szemételepre. Ez még nem elég, a fuvaros követeli a bérért! Az ördögnek pedig nincs egy fityingje sem. Alig tudott elmenekülni a fuvaros haragja elől. Futott hazáig, de otthon meg várta a felesége, aki látta, hogy a szegény ember tele zsákkal ment haza. Előkapta a sodrófát, s jól elnászpángolta az ördögöt.

Búzakenyér, korpakenyér

Még mindig húzta a lábát az ördög, mikor újra találkozott a szegény emberrel.

– Jó napot, ördög pajtás! – köszönt rá a szegény ember. – Tán a köszvény bántja a térdedet, hogy olyan nehezen jársz?

– Hagyd el, még mindig sajog a sodrófa nyoma!

– Gyere velem, próbáljunk szerencsét, hátha most több szerencsével jársz!

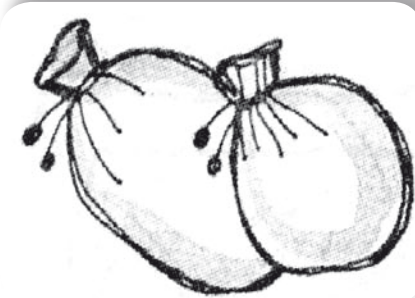
Beleegyezett az ördög, együtt mentek tovább. Egy nagygazda búzát csépel, befogadta őket is. A szegény ember hordta a kévét, az ördög meg csépelte. Lisztért dolgoztak. Egy vékányi lisztet meg egy zsák korpát kaptak.

Azt mondja az ördög:

– Én választok, mert én csépeltem! A cséplés fontosabb munka, mint a hordás.

– Rendben van – egyezett bele a szegény ember.

Az ördög gyorsan felkapta a nagyobb zsákot, s szaladt, el ne vegyék tőle. A szegény

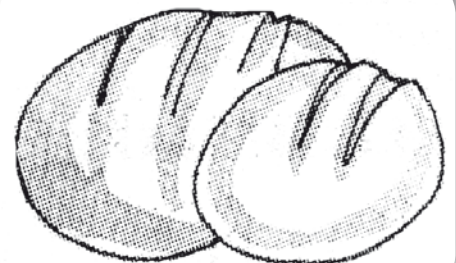

ember meg hazavitte a véka lisztet. Otthon az asszony kovászt csinált, bedagasztott, finom kenyeret sütött. Olyan nagy kenyereket, mint egy taligakerék! Bedagasztotta az ördög felesége is a korpát, kisütötte. De milyen kenyér lehet a korpából? Formátlan, töredezett, ízetlen volt, kifordult az ördög szájából.

Kapta magát az ördög, elment a szegény emberhez.

– Hallod-e, komám, sütött-e kenyeret a feleséged? – kérdezte már az ajtóban.

– Hogyne sütött volna! – feleli a szegény ember.

– Hadd kóstoljam meg!

– Kínáld meg, asszony, a komámat! – mondja a szegény ember.

Leszelt egy nagy karéjt az asszony, s elővette a zsíros csuprot, hogy megzsírozza.

– Nekem kell ezt zsírozni – mondta az ördög –, látom én, hogy nem olyan ez, mint amit az én feleségem sütött. Pedig milyen nagy zsák korpát vittem neki!

Jóízűen megette a nagy szelet sovány kenyeret, elköszönt, s hazament. Otthon most ő vette elő a sodrófát, és ütötte az asszonyt, kergette, menjen el a szegény ember feleségéhez, és tanuljon meg kenyeret sütni.

Kárpátaljai magyar népmesék
Jankovics Mária rajzai

A baromfi eredete

s megjegyzi: honfitársai főként a kappan húsát kedvelik. A britek, úgy látszik, válogatósabbak voltak. Amikor Julius Caesar hadaival meghódította Britanniát, feljegyezte, hogy a sziget lakói tenyésztik ugyan a házityúkot, de a húsát nem fogyasztják, ezzel szemben szenvedélyesen kedvelik a kakasviadalokat.

A pulyka őse ma is él Mexikóban: magokkal, gyümölcsökkel, rovarokkal táplálkozó vadmadár. Vadásszák és csapdával fogják, mint másutt a fácánt vagy a fűrjet. Mexikó őslakóinak hite szerint fő táplálékuknak, a kukoricának első magvait egy óriási, mesebeli pulyka szórta szét a földeken. Amikor Vasco da Gama Afrika partjai mentén India felé hajózva rábukkant a fekete őslakók kedvenc baromfijára, a gyöngytyúkra, indiai tyúknak nevezte el az ismeretlen állatot. Európába a portugál hajósok hozták el, azóta tenyésztik kontinensünkön. A liba a lúdfélék háziasított alakja. Sok húst, zsírt és vitaminokban gazdag, ízletes májat termel. Hosszú ideig „szent madárként” tenyésztették. A kacsát legkorábban Kínában, az időszámításunk előtti első évezredben tenyésztették háziállatként. A sárgásfehér pekingi kacsza az 1900-as évek második felében került át Európába, bár itt már korábban is léteztek más házika-csafajták. A 19. század eleji és annál régebbi magyar szakácskönyvekben alig találni kacsahúsból készült étel receptjét.

A baromfi, a tyúk, a pulyka, a gyöngytyúk, a liba és a galamb háziasított madarak. Első végtagjaik szárnyra alakultak át, a hátsó végtagok úszásra és kapaszkodásra szolgálnak. A tyúk őse a ma is vadon élő bankiva. A narancsvörös és aranyzöld tollízszenben pompázó madár Malajföld trópusi erdősegeiben él. Valószínűleg Indiában háziasították két-három ezer évvel ezelőtt. Már a rézkorban (időszámításunk előtt három-négyezer évvel) eszegették a húsát és a tojását Ázsiában és a Közel-Keleten, majd az időszámításunk előtti első évezredben felbukkant Európában is. Egy római természettudós időszámításunk szerint 50 körül már részletesen ír a tenyésztéséről,

Elsők

Az első konzervet 1804-ben készítette egy Nicolas Appert nevű úriember. Ő még üvegekben tartósította kedvenc ételeit. A bádognakonzerv ötlete Londonban született meg 1810-ben. Eleinte nem volt népszerű, mert kinyitásához véső és kalapács kellett. (Arról nem szól a hír, hogy mekkorák voltak ezek a szerszámok.) Ötven évvel később már – egy amerikai feltalálónak hála – konzervnyitót is lehetett kapni.

Az első postaszolgálat a Perzsa Birodalomban működött több mint 2500 évvel ezelőtt. A módszert átvették a rómaiak is. Jól karbantartott utakon egy napon belül bárhová eljuthatott a császári utasítás. Az első postaládákat az 1600-as évek elején állították elő Angliában. **Az első levélkézbesítőket** a franciák alkalmazták 1829-től. Az angolok sem maradhattak le az újításokkal: 1838-ban forgalomba hozták **az első bélyeget** – természetesen Viktória királynő kép-másával.

Az első fogkefét Kínában használták az 1500-as években. Hamar eljutott Európába is, de csak a kiváltságosok tudták megfizetni. Egészen a 19. század elejéig minden egyszerű ember megelégedett a fopiskálóval.

T.

Jó napot! Szia!

Köszönni nem mindig könnyű, sokszor – **K**varban vagyunk egy-egy találkozásnál, nem tudjuk, miként üdvözljük a másikat, illetve hogyan fogadjuk a köszönést.

Mit mondjunk? Jó napot? Kézsókom? Szia? Puszi? Minden esetben figyelembe kell vennünk a másikhoz fűződő viszonyunkat. A köszönésben valójában egyetlen vétek létezik, a köszönés elmulasztása. A köszönéssel ugyanis azt jelezzük, illetve azt kell jeleznünk, hogy észrevettük egymást.

Vannak általános szabályok, így tehát a fiú, a férfi köszönti a lányt, a nőt, a fiatalabb köszön az idősebbnek. Ez minden esetben érvényes, tulajdonképpen már az óvodában így kellene lennie. Köszönéskor ne a földet

bámuljuk, hanem nézzünk egymás szemébe. Ha a fiúkon sapka van, illik azt, legalább jelzészerűen megemelni. Ezt sokan elmulasztják, nevetségesnek tartják, pedig nem így van. Levenni a sapkát, kalapot akkor kell, ha valahová belépünk, vagy a himnuszt hallgatjuk, de áruházba, bevásárlóközpontba, pályaudvarra, állomásépületbe lépve nem.

Gyerekek, fiatalok körében nem divik a kéznyújtás, de azért a későbbiekre érdemes megjegyezni, hogy előtte mindig le kell venni a kesztyűt, a kezét picit meg kell szorítani, de lehetőleg ne úgy, hogy a másik felszisszenjen. A kézfogás üdvözlés, és nem erőfitogtatás!

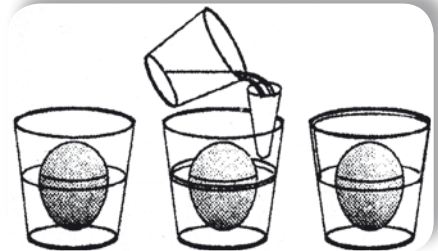
(T-t)

Tojás-tengeralattjáró

Ha egy pohár tiszta vízbe egészen friss tojást teszünk, a tojás elmerül a pohár fenekére. Ha a tojás úszik a vízben, sőt csúcsából egy kis rész ki is áll, akkor a tojás már régebbi.

Hogyan lehetne megvalósítani azt, hogy a tojás lebegjen, akár egy tengeralattjáró a víz színe alatt?

Töltsünk meg egy üvegedényt félig vízzel, és keverjük bele annyi só, hogy a beletett tojás feltétlenül ússzék a sós vízben (egy része álljon ki a sós vízből). Ezután papírtölcsérral lassan, óvatosan csurgassunk tiszta vizet a sós víz fölé – ne keveredjenek össze!

Nemsokára a tiszta víz szintje a tojás fölé emelkedik, és a tojás napokig ott lebeg a víz belsejében.

(T-z)

TARKA OLDAL

		✿	✿				✿		✿	
							LJ			
T	R	I	Ó	✿		✿	✿			
	✿		✿		✿			✿		
✿										✿
			✿		✿			✿		
	✿							NY		✿
		✿								

Berakós rejtvény

Kovács és neje a parkban sétálnak. Egyszer csak egy vadul csókolózó fiatal párt pillantanak meg.

- Mondd, papus - kérdi az asszony -, te miért nem csinálsz ilyet?

- ...
A választ megtudod, ha berakod a rácsba a megadott szavakat, betűhalmazokat. Egy szót könnyítésül beírunk.

- Kétbetűsek:** AR, ÁS, BŐ, GO, IÓ, IS, IZ, ÍM, NYD, RK, ZB.
- Hárombetűsek:** DER, EDC, GLU, PRE, ZAB, ZSZ.
- Négybetűsek:** EZER, RECE, RING, TRIÓ.
- Ötbetűsek:** ESETE, GERLE, IRMUS, ORKÁN, TINTA.
- Hatbetűs:** VISSZA.
- Hétbetűs:** ELÁMIT-E.
- Nyolcbetűs:** BERENDEL.
- Tizenegy betűs:** TENGERPARTI.

Betűrejtvények

1
A CÉL

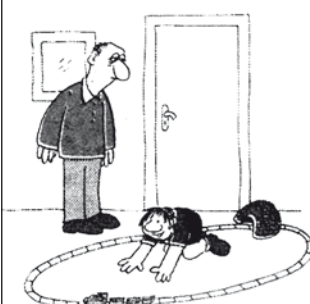
2
GY L LD
E

3
T
LKA

4
KD DK

Skandináv rejtvény (30.)

Ebben a rejtvényben a képen látható karikatúra szövegét kell megfejtenetek.

	... ISTVÁN, VAJDASÁGI KÖLTŐ	VALIKA	SZÓNOKLAT	INTÉZ-MÉNYT IRÁNYÍT	ELME	DAL	◆
	FOSZFOR	LELKISME-RETES	E. Ó.	EZ	ELEDEL	„M”	
						SZ	
	REDŐNY			RANGJELZŐ		MELYIK	LY
	APRÓ			ÉSZAK		THAIFÖLD	
			VÉLEMÉNY SZERB KÉRDŐ-NÉVMÁS			KICSINYÍTŐ-KÉPZŐ	
						DÉL	
NÉVELŐ	REGI KORBÓL VALÓ ZÉRO	◆	TEMPUS ELÉNKÍTŐ ITAL	K. O.	GÁL LÁSZLÓ	500	NORD
				NITROGÉN		SUGÁR	ÖMLIK
ILYEN SZÓ IS VAN		MAKACS			LEVEGŐ, GÖRÖGÜL		DE
101		RÖNTGEN					EZ
	ÓRÁKAT JAVÍT NÉVELŐ			AAAAA	LUXEMBURG	TOMPA MIHÁLY LINA EGYNEMŰI	KIS ERIKA KÖTŐ-SZÓ
				FÉLIG BÉKA			
GARABONCIÁS ELEJE		VATIKÁN	PÁROL			ÉSZAK	NÉMET ELŐLJÁRÓ
		1000	GAUSS		EGY	OLASZ-ORSZÁG	
◆							TU

Anagramma

SZ				
		SZ		
				SZ

- MÁSZOK
- KLÁRI
- OLVAS
- MEREV
- RONDA
- ZENÉL
- SEREG
- SZÁLKA
- VÉREB
- MÁSOL
- SZERET

A betűk átrendezésével képezz új értelmes szavakat és írd be őket a megfelelő sorokba! A kiemelt oszlopba egy összettel készülő finom csemege neve kerül.

Csak logikusan!

5	8	3	1	16	14	
13	19	9				23

Az alsó és a felső szám között keress logikát!

Szóláncok

1

PÉK

EMBER

2

MAKI

SZERETET

3

SZŐLŐ

ÜVEG

4

TORNA

TÁR

Keress olyan szót, amely mind a felső, mind az alsó szóval egy-egy összetett szót alkot.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Lóugrásban

A	N	L	I	L	A	R	N	M
E	☀	R	B	☀	A	A	☀	I
Ó	E	O	L	Z	E	A	A	N

A lóugrás szabályai szerint olvasd össze a betűket. Egy-egy női név alakul ki. A kezdőbetűket megjelöltük.

Névrakosgató

			R	
		I		
CS				
	SZ			
	M			

- CSILLA
- EMESE
- ESZTER
- ERIKA
- GRÉTI
- KLÁRA

Rakd be a fenti neveket a rácsba úgy, hogy az első oszlopban egy édesvízi hal neve alakuljon ki.

A 29. szám megfejtései

Berakós rejtvény

- Felőlem föbe is löheti.

Betűrejtvények

1. számsor, 2. egyenlet, 3. aránypár, 4. köbre emelés

Összerakós

tejcokoládé, datolyapálma, mobiltelefon, Észak-Amerika

Lóugrásban

...ott lenn, ha látnák, hogy megszöktem.

Szóbetoldó

KOR

Szóláncok

1. úgy, 2. világ

Kitöltőcske

viola

Névrejtvény

Aladár

A 28. skandináv rejtvény helyes megfejtése:

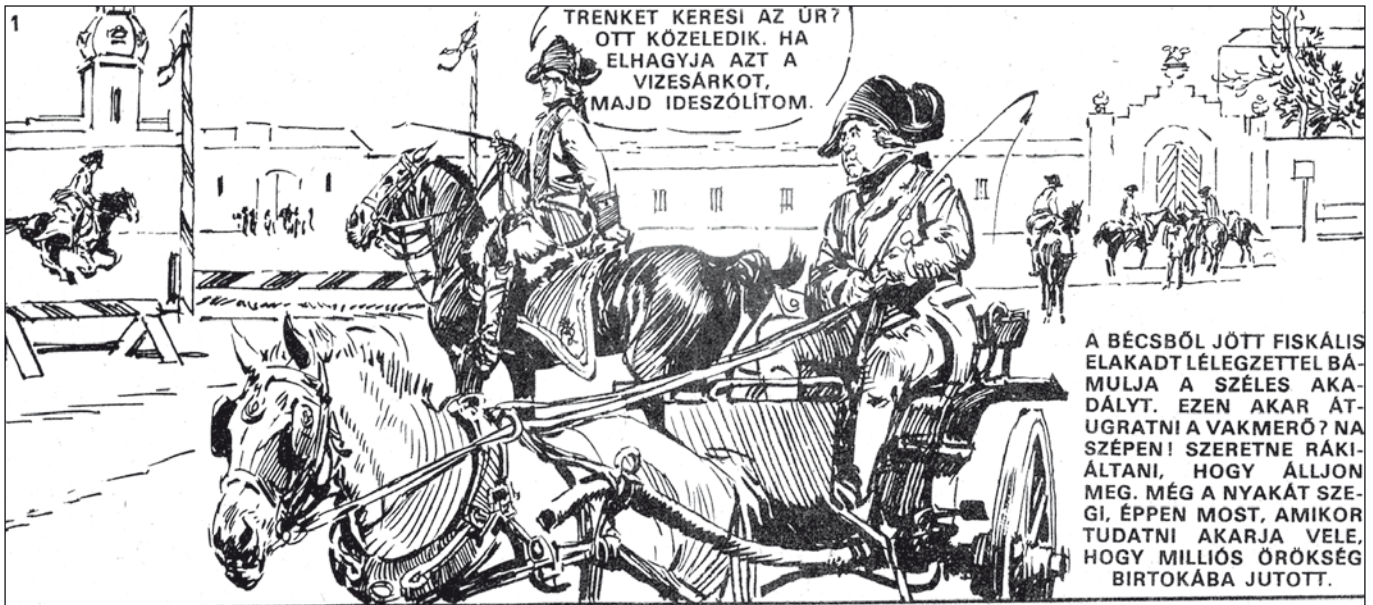
ŐSZI ESŐ HULL, SZITÁL, CSIGA NÉNI MIT CSINÁL?

Könyvjutalmat kap:

Kávai Antal, Orom

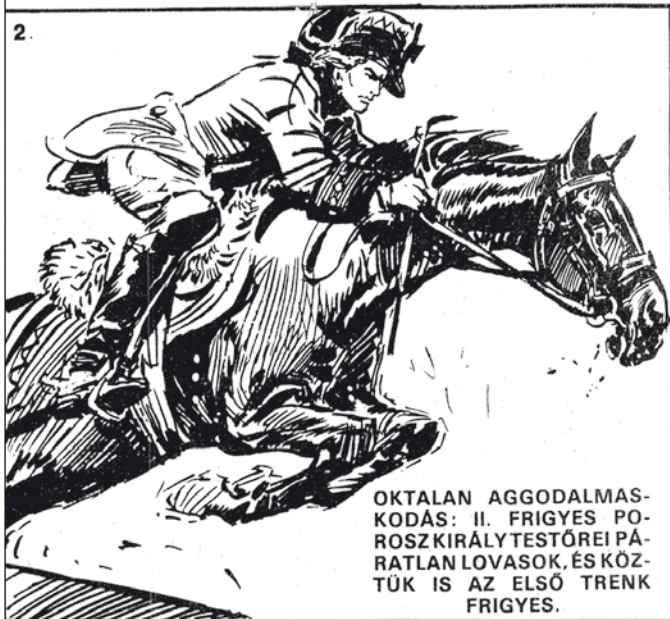
A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

TRENKET KERESI AZ ÚR? OTT KÖZELEDIK. HA ELHAGYJA AZT A VIZESÁRKOT, MAJD IDESZÓLÍTOM.

A BÉCSBŐL JÖTT FISKÁLIS ELAKADT LÉLEGZETTEL BÄMULJA A SZÉLES AKADÁLYT. EZEN AKAR ÁTUGRATNI A VAKMERŐ? NA SZÉPEN! SZERETNE RÁKIÁLTANI, HOGY ÁLLJON MEG. MÉG A NYAKÁT SZÉGI, ÉPPEN MOST, AMIKOR TUDATNI AKARJA VELE, HOGY MILLIÓS ÖRÖKSÉG BIRTOKÁBA JUTOTT.

OKTALAN AGGODALMASKODÁS: II. FRIGYES POROSZKIRÁLYTESTŐREI PÁRATLAN LOVASOK, ÉSKÖZTÜK IS AZ ELSŐ TRENK FRIGYES.

TÍZ ÉVE ELHUNYT NAGYBÁTYJÁNAK VÉGRENDÉLETE. EGY IRATTÁR MÉLYÉN LAPPANGOTT. ÉN FEDEZTEM FEL. TRENK GENERÁLIS, AKI OSZTRÁK SZOLGÁLATBAN ÁLLT ÉS MAGYAR HONOSSÁGOT NYERT. HALÁLA ELŐTT MEGTAGADTA FIÁT, ÉS URASÁGODAT TETTE MEG ÖRÖKSÉVÉ. A MAGYAR TRENK JOGTALANUL BITOROLJA A BURKUS TRENK ROPPANT VAGYONÁT!

„HÁT CSAK BITOROLJA TOVÁBB!” – VETI ODA A FIATALEMBER, ÉS OTTHAGYJA AZ ELKÉPÉLT FISKÁLIST. CSAKHOGY EZ NEM KÖNYNYEN HAGYJA LERÁZNI MAGÁT.

MIÉRT KIMÉLI? HISZ OLYANOK, MINT AZ IDEGENEK, SOSE TALÁLKOZTAK AZ ÉLETBEN! GONDOLJA MEG URASÁGOD! GAZDAG URADALMAK, HATALMAS ERDŐSÉGEK ÉS HOZZÁ MÉG AZ URASICAI VÁRKASTÉLY!

MEGMOND TAM! NEM KELL A BIRTOK!

(Folytatjuk)

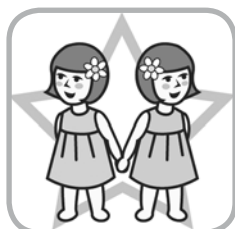
Kos

Bár kevés az idő a sok feladatra, most megtanulhatod pontosan beosztani. Próbáld meg egyszerre egy dologra koncentrálni, ne szétszórtan ugrálni egyikről a másikra. A hét második fele már kicsit lazább lesz. Szokatlan események történnek körülötted, és kíváncsi vagy, hogy miért.

Bika

A hét elején eltemetnek a tennivalók, úgy érzed, ki sem látszol alóluk. Az a lényeg, hogy nem szabad könnyelműen vened a mostani akadályokat, mert elég nagy tét forog kockán, még ha nem is érzed ezt. A hét közepéig tart ez a zsúfoltság.

Ikrek

Úgy érzed, hogy sosem érsz a feladataid végére, s ez a hét is ennek jegyében telik majd. Nem kell ennyire aggodalmasan felfogni a helyzetet! A hét első fele ugyan tényleg feszített tempót diktál számodra, de a második részében szinte semmi teendő nem lesz. Tudod: a munka az első, utána jöhet a lazítás.

Rák

Ezen a héten mindent megteszel annak érdekében, hogy végre kitörj a korlátaid közül, és a korábbi elképzeléseid alapján megvalósítsd önmagad. Kedvező fogadtatásra talál a kis „magánakció”, de nem biztos, hogy eléred vele, amit szeretnél, mert néhány irigyebb és gyávább ember keresztbe tehet neked azt hangsúlyozva, hogy túllépted a hatásköröd.

Oroszlán

Szépen lassan, megfontoltan haladsz a terveid mentén. Tökéletes az időzítés ahhoz, hogy nagy sikereket érsz el! A hétvége közeledtével egyre inkább felerősödnek az érzelmeid egy bizonyos személy iránt, aki eddig tudomást sem vett rólad, most viszont egyre nagyobb érdeklődéssel figyel téged.

Szűz

A hét első felében embert próbáló feladatok várnak rád, de derekasan állod a sarat és megfelelsz a kihívásoknak. Még akkor is, ha korábban úgy gondoltad, hogy egy-egy akadályon biztosan elhasalsz. A hét közepe táján meg kell küzdened az egyik szeretteddel, mert teljesen máshogy vélekedtek egy bizonyos dologról.

Mérleg

Diplomáciai készséged egy ajándék, de tudnod kell jól bánni vele. Ezen a héten megcsillogtathatod tündöklő kommunikációs képességedet – szükséged is lesz rá. Tisztában vagy a saját trükkjeiddel, különösen a hét első felében veted majd be őket, mikor úgy érzed, hogy vannak, akik a sarokba akarnak szorítani.

Skorpió

Jobban kell hinned önmagadban, ne csak akkor legyen nagy a szád, ha a véleményed mellett kell kiállni! A hétvégén vegyél részt a bulizós programokon, hogy kívül-belül feltöltődhess, és jövő héten fel tudd venni a kesztyűt és megmutatni, hogy mire is vagy képes valójában.

Nyilas

Mielőtt valami új dologba kezdenél, alaposan tájékozódj, nehogy később kiderüljön, hogy rossz lóra tettél! Próbáld meg egy kicsit rugalmasabb lenni, és fogadd el az építő jellegű kritikát. Te is tudod, hogy az illető csak jót akar neked. Ne kendőzd el az igazságot, mert az attól még ott van!

Bak

A hét elején nagy hangsúlyt kap az életedben a szépség, legyen szó rólad vagy a környezetéről. Szereted az igényes megjelenést, és azt, ha attraktív dolgok vesznek körül. Pénteken egy örömhír vár, így a hétvégéd nincs elrontva. Mozdulj ki, szórakozz – egy különleges kaland vár most rád!

Vízöntő

Nagyon fontosnak tartod a másoknak való segítségnyújtást. A legtöbb idődet azal töltöd, hogy gondolkodsz a megfelelő lehetőségeken, amelyek nem kerülnek sokba, de rettentő sokat számítanak. A hét közepe táján már ott tartasz, hogy belefogsz a terveid megvalósításába, s magad is meglepődsz majd, milyen könnyedén érzed el sikereket.

Halak

Tele vagy ambícióval, energiával, s mindenki felé a szebbik énedet mutatod. Ez nagyon jól fog jönni, a körülötted lévőket egytől egyig leveszed a lábukról, ráadásul sokan még a segítségüket is felajánlják, ami nagyon jól jön számodra. Be is hajtod ezeket az ígéreteket, s így sokkal gyorsabban haladsz a célod felé, mint az képzelni merted volna.

Autósdioptria

Két autós beszélget:
 – Képzeld, néhány nappal ezelőtt megbüntetett a rendőr, mert nem a látási viszonyoknak megfelelően vezettem!
 – Miért, mit nem láttál?
 – A rendőrt.

Logikus kérdés

A lövészárookban a parancsnok elkiáltja magát:
 – Tűz!
 Mire megszólal az egyik újonc:
 – Hol?

Ok és okozat

– Uram, én ezt a roncsot nem merném autónak nevezni – mondja a rendőr a sofőrnek.
 – Egyetértünk, biztos úr! Ezért nincs például jogosítványom.

Skóciában

Egy skót haragosan kiabál a feleségének:
 – Mary, a legelőnkön egy idegen tehen legel!
 Erre az asszony ráfőrmed:
 – Akkor mire vársz, John? Eredj, és fogd meg!

Eredeti minőség

– Mondja, ez a kalap valódi nyúlszőr?
 – Hogyne! Ha meglát egy vizslát, azonnal a fejére lapul!

Ilyen a bokszt!

Robika lelkesedve megy haza az első bokszedzéséről.
 – Képzeld, anya, többé nem lesz szükségem fogszabályozóra!

Hátrány

– Kérem, én panaszt szeretnék tenni a légitársaság ellen.
 – Halljuk.
 – Ahányszor csak önökkel repülök, mindig ugyanazt az ülést kapom, ahonnan a filmet sem lehet látni, amit vetítenek, az én ablakomon sötétítő sincs soha, és nem lehet aludni sem...
 – Kapitány, hallgasson, és az előírás szerint tegye le a gépet!

Május

Jancsikát felelteti a tanár.
 – Melyik a legrövidebb hónap? – kérdezi a tanár.
 – Május! – feleli Jancsika.
 – Miért?
 – Mert az csak ötbetűs.

Memória

– Gratulálok, Szabó úr, az utóbbi három hétben nagyon sokat javult a memóriája.
 – Elnézést, de nem Szabó vagyok, hanem Kovács.
 – Na látja!

Ha jön a vonat...

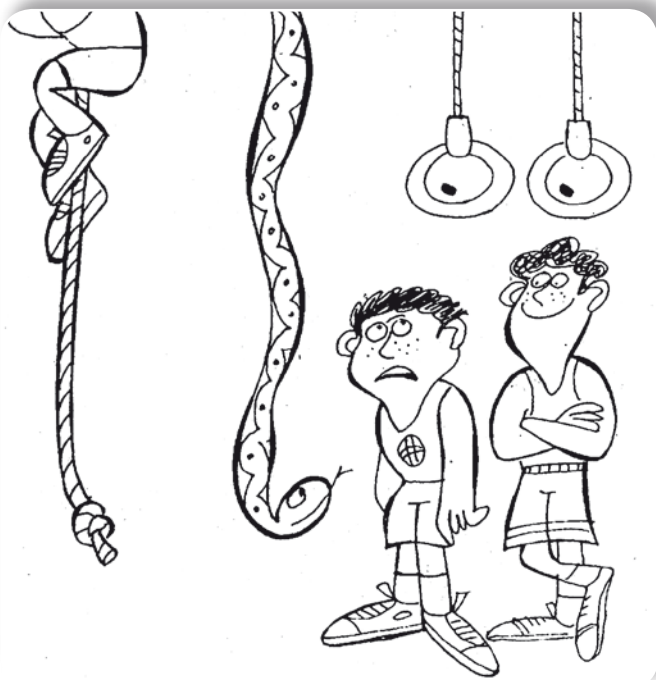
A csigagyerek könyörög az anyukájának:
 – Anyuci, hadd szaladjak át a síneken!
 – Szó sem lehet róla Villámka, mert három óra múlva jön egy vonat!

Három a favicc

– Melyik állat ragaszkodik a legjobban az emberhez?
 – A pióca. *
 – Hogyan állítja meg Rambo a száguldó kamiont?
 – Rálép a fékre. *
 – Hogy legel a fejetlen kecske?
 – Ugyanúgy, mint az, amelyiket már megfejték.

Ebadta

– Kislányom, megjött már öcsi az iskolából?
 – Biztosan, mert a macska már elbújt a szekrény mögé.

– Tornaórán mindig rémlátomásaim vannak!

– Mi Kínából hozattunk egy igazi sárkányt a gyerekeknek!

Vadnyugaton

A cowboy beszél egy vadnyugati kocsmába, odamegy a kocsmároshoz, rendel egy dupla whiskyt, és így kiált:

– Ha Joe iszik, mindenki iszik!

A többi vendég boldogan rohan a csaposhoz dupla whiskyt rendelni. Így megy ez sok körön át, míg végre Joe odamegy a pult-hoz, kivágja a dupla whisky árát és így kiált:

– Ha Joe fizet, mindenki fizet!

Gólyák egymás közt

– Mit eszel?

– Csak.

– Ez milyen válasz?

– Tömör. Mondjuk, te megkérdeznéd, mit eszem, és én azt válaszolnám, békát. Erre megkérdeznéd, finom-e. Erre én azt mondanám, igen. Erre te megkérdeznéd, adok-e. Mondanám, hogy nem. Te kérdeznéd, hogy miért nem, és erre én azt válaszolnám, hogy csak.

Pardon!

– Bocsásson meg, uram, de már harmadszor lép rá a lábamra!

– Megbocsátok.

A muzsika hangja

– Hallom, a lányod hegedülni tanul. Na és hogy halad?

– Nagyon jól. Neki köszönhetem, hogy megvehettem a szomszéd házat féláron.

A dokornál

A vizsgálat után így szólt az orvos a beteghez:

– Tudja, hogy az utolsó pillanatban jött el hozzám?

– Jaj, olyan súlyos a baj, doktor úr?

– Ellenkezőleg! Még egy nap, és magától meggyógyult volna.

Absztrakció

Tanár a diákoknak az egyetem filozófia-óráján:

– Az absztrakció olyan dolog, amit el tudtok képzelni, de nem érinthettek meg. Valaki tud ilyet mondani?

Egy hátsó padsorból:

– Persze! A faterom autója.

A kis sértődékeny

Pistike az órán elkezd sírni a hátsó padban. Odamegy a tanár néni és megkérdezi:

– Miért sírsz, Pistike?

– Azért, mert mindenki hátat fordít nekem.

Pakolás

Pistike meglátja anyját, az arcán pakolással. Megkérdi:

– Ez miért van az arcodon?

– Azért, hogy szép legyek!

Amikor aztán anyja elkezd lemosni arcáról, Pistike megjegyzi:

– Na mi van, feladtad?

Hajnövesztés

– És mondja, doktor úr, ha már olyan drága ez a hajnövesztő kúra, legalább használ?

– Hogyne használna – mondja a doktor.

– A kúra végére olyan hosszú haja lesz, hogy amikor megkapja a számlát, már nyugodtan tépheti.

Kiskocsi

Egy ifjú hölgy panaszkodik:

– A sárga kiskocsim nagyon szép, de valahányszor kinyitom az ablakát, az emberek beledobálják a leveleiket.

Szülői szigor

– Petike, addig nem állhatsz fel az asztaltól, amíg meg nem eszed, amit eléd tettem – mondja haragosan anyuka.

– Jaj, de jó, akkor holnap nem megyek iskolába!

Élet, erő, egészség

Estefelé a rétről hazafelé karikázva az iszákos Pista betér egy közeli tanyára. Közönés után rátér a témára.

– Bizony, kitikkasztott a nap melege, vizet nem iszom, gazduram, megkínálna-e valami mással?

– Hát, Pista, csak tejjel tudlak megkínálni.

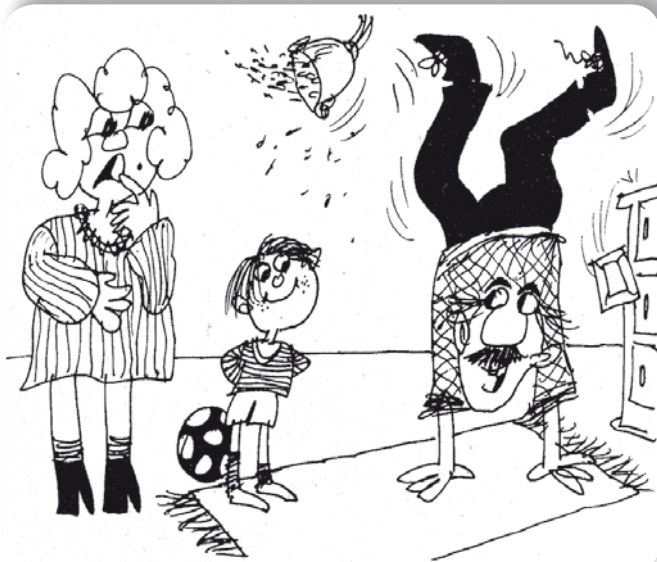
– Tejjel? Azt én még nem ittam.

– Próbáld csak meg, milyen jó.

– Hát nem bánom, ha nincs más.

Pista belekortyol a tejbe:

– Most már tudom miért sírnak a kisbábák.

– Lacika azt mondta, csak tornából kaptak házi feladatot...

– Komisz kölyök, most mit adok apádnak ebédre?

Szerkesszünk együtt!

Ahogy már az előző számainkban olvashattátok, a Jó Pajtás minden oldala nyitva áll előttetek. Mindegyikhez hozzászólhattok, minden rovathoz kérdéssel, kéréssel, javaslattal fordulhattok:

- Mutassátok be néhány sorban kedvenc (házi)állatotokat, mellékeljétek fotót róla vagy rajzolatokat le;
- Küldjétek sok-sok fogalmazást, verset, valamint rajzokat a Rügyfakadásba;
- Állítsátok össze saját toplistátokat (pontosan leírt nevekkal, dalcímekkel);
- Írjátok választ a Gyöngyhalász felhívásaira;
- Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a számítógéppel kapcsolatban;
- A világ melyik részére, melyik országba utaznátok velünk, legalább úgy, hogy a rovatban olvastok róla;
- Küldjétek el az iskolátokban, közvetlen környezetetekben történő eseményekről szóló híreket, tudósításokat;
- Bizalmas kérdéseitek, gondjaitok megoldásához kérjétek tanácsot Bori Mária pszichológustól;
- Próbáljátok megfejteni a rejtvényeket, hiszen ezáltal is dolgoztatjátok agytekervényeiteket – bár a segédkönyveket is igénybe vehetitek. A rendszeres megfejtők, a skandináv rejtvény megfejtéseinek beküldői között jutalmat sorsolunk ki;

- Ismertessetek meg bennünket kedvenc vicceitekkel;
- Lexikont és oszilexít is várunk tőletek;
- ...

A fenti három pont azt jelenti, hogy a felsorolást mindenki tetszés szerint folytathatja. Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, amilyen nektek is, nekünk is tetszik.

Várjuk jelentkezéseket!

Címünk a régi: **Jó Pajtás szerkesztősége, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.**

Új képregényünk

Jókai Mór: A két Trenck

Ebben a számunkban új képregény közlését kezdjük meg. Jókai Mór regényéből készült. Az események a 18. században játszódnak.

Trenck Frigyes (eredetileg Friedrich von der Trenck) német kalandor volt. Az osztrák örökösödési háborúban (1740–1748) II. Frigyes porosz király oldalán harcolt. Unokatestvére, Ferenc (eredetileg Franz von der Trenck), a regény másik főszereplője osztrák katonatisztként az előbb említett háborúban viszont Poroszország ellen harcolt. A két Trenck ellenkező oldalakon állt. Ferenc hírhedt volt kegyetlenkedéséről és fosztogatásairól. A regényben a porosz királyról is szó van.

Jókai Mór két művében is írt róluk. Az egyik címe A két Trenck (1892-ben jelent meg), a másiké Trenck Frigyes (1893-ban jelent meg). Képregényünk az előbbi alapján készült, a név magyaros írással, a kiejtésnek megfelelően Trenk formában szerepel benne.

CIP – Katalogizacija
u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatási valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő
magyarok megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás

Wireless - DialUp

Számítógépek árusítása

kedvező hitelfeltételekkel

Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar SZÓ Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar SZÓ Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar SZÓ Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■